CŠOD
CENTER ŠOLSKIH
IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

3. nacionalna konferenca

DIDAKTIKA UČENJA NA PROSTEM

Inovativni pristop Model roke

POVZETKI PRISPEVKOV

konferenčno gradivo

CŠOD Bohinj

15. 9. 2018

KAZALO

1. NARAVA NAM BO VRNILA, ČE BOMO LEPO SKRBELI ZANJO (SKRB ZA OKOLJE – LOČEVANJE ODPADKOV) 1
2. ZDRAVILNE RASTLINE 2
3. RAZISKOVANJE V GOZDU Z VEVERIČKOM ZELENKOM 3
4. ŽIVALI V VODNIH EKOSISTEMIH 4
5. IZDELAVA EKO PAPIRJA 5
6. Z VSEMI ČUTILI NA POTEP 6
7. S CŠOD MISIJO VARNO V PROMETU DO VEČJE VARNOSTI KOLESARJEV 7
8. VREME V RAZLIČNIH LETNIH ČASIH 8
9. PRAVILNO LOČEVANJE ODPADKOV 9
10. DREVESA V GOZDU 10
11. RAZVIJANJE FONOLOŠKEGA ZAVEDANJA 11
12. URAVNOTEŽENA PREHRANA 12
13. TRAVNIK 13
14. DREVO NA PRTIČKU 14
15. JESEN V GOZDU 15
16. PRISLUHNIMO ZVOKOM NAŠEGA OKOLJA 16
17. Z ZNANJEM PO KORAKIH REŠUJEMO PROBLEME 17
18. VREMENSKI POJAVI IN PADAVINE 19
19. HEALTH, ŽIVIM ZDRAVO 20
20. ZAČUTIMO OKOLJE - ISKANJE GOZDNIH ZAKLADOV 21
21. ZAČUTIMO ZELIŠČA 22
22. MERJENJE V GEOMETRIJI V NARAVI 23
23. POUK V UČILNICI NA PROSTEM PRI ZGODNJEM POUČEVANJU TUJEGA JEZIKA 25
24. ŽIVLJENSKA OKOLJA V SLOVENIJI: TRAVNIK 26
25. OD ŽETVE SIVKE DO ETERIČNEGA OLJA 28
26. VONJI IN OKUSI IZ NARAVE 29
27. RAZISKOVANJE DREVESNEGA NASADA IN IZDELEK IZ LESA 30
28. SKRB ZA ZDRAVJE 31
29. VREME IN VREMENSKI POJAVI 32
30. RAZVRŠČANJE ŽIVIH BITIJ /KRAJLESTVO RASTLIN / GOZD 33
31. PISANJE GOZDNIH PESMI 34
32. IGRE V GOZDU – PROJEKTNI DAN DIJAKOV 1. LETNIKA 35
33. VZGON 36
34. PRODNIKI KOT REČNI SEDIMENT IN DIDAKTIČNI MATERIAL 37
35. RASTLINE IN ČLOVEK 38
36. CLOTHES 39
37. MERIMO OBSEG V GOZDU 40
38. ČAROBNI ŠOTORI IN MAVRIČNE POTI 41
39. POZITIVNI IN NEGATIVNI UČINKI OGLAŠEVANJA NA PRIMERU JUMBO PLAKATOV 42
40. VODNA UČNA POT 44
41. OBSEG IN PLOŠČINA LIKOV V NARAVI 45
42. POGLED SKOZI OBJEKTIV FOTOAPARATA 46
43. POJDIMO NA VRT 47
44. POSLIKAVA BOMBAŽNE VREČKE 48
45. NAJ OSTANE TRAVNIK ŠE NAPREJ ČUDOVIT 49
46. RAZREDNA EKSPEDICIJA 50

47. ZDRAVILNA MOČ ZELIŠČ ... 51
48. ŽIVLJENJE IN DELO ARHITEKTA JOŽETA PLEČNIKA ... 52
49. NAŠ KRAJ – GOZDNA MAKETA ... 54
50. POVEZANOST Z NARAVO – ZELIŠČNI VRT ... 55
51. RAZMNOŽEVANJE RASTLIN ... 56
52. SVETLOBA – PRAKTIČNO DELO (UVOD V VSEBINSKI SKLOP) ... 57
53. BELOKRANJSKO LJUDSKO IZROČILO ... 58
54. GOZD KLJUB SVOJI MOGOČNOSTI NI NEUNIČLJIV ... 59
55. RAZISKUJEM DOMAČI KRAJ ... 60
56. ŽIVLJENJE NA TRAVNIKU ... 62
57. SAJENJE SEMEN ... 63
58. HVALA TI, DREVO! (THANK YOU, TREE!) ... 64
59. RAVNOTEŽJE, RAVNOVESJE, MIROVANJE ... 65
60. TOK VELIKEGA OBRHA – SPOZNAVANJE VODNEGA REŽIMA, ŽIVLJENJA V NJEM TER PRENOS KULTURNE IN TEHNIČNE DEDIŠČINE IZ PRETEKLOSTI V PRIHODNOST ... 66
61. VSI SMO ODGOVORNI ZA OHRANJANJE PITNE VODE ... 67
62. POPOTOVANJE S COPRNICO ZOFKO ... 68
63. PESTROST ŽIVEGA SVETA V GOZDU ... 69
64. RASTLINE IN ŽIVALI V OKOLICI ŠOLE ... 70
65. STANDARDNI IN LATINSKOAMERIŠKI PLESI – UMETNOST, POVEZANA S ŠPORTOM IN TRADICIJO ... 71
66. BIVANJE V NARAVI ... 72
67. SPOZNAJMO PSE IN DELO REŠEVALNIH PSOV ... 73
68. ZIMSKE AKTIVNOSTI V ŠOLI V NARAVI– IZZIV POUČEVANJA V ZIMSKIH RAZMERAH V GORAH ... 74
69. SADITEV ZELIŠČ V VISOKI GREDI ... 75
70. EKOLOŠKO RAVNOVESJE ... 76
71. ŽIVLJENJE NA TRAVNIKU ... 77
72. KRONIČNA OBSTRUKTIVNA PLJUČNA BOLEZEN ... 78
73. NAŠ KRAJ ... 79
74. ČUTIM TRAVNIK ... 81
75. ŽIVA IN NEŽIVA NARAVA ... 82
76. KULTURNI DAN ZAKLJUČEK BRALNE ZNAČKE ... 83
77. MURA – ZLATA REKA ... 84
78. POTOK VEJAR – KAKOVOST VODE IN ŽIVLJENJE V NJEM ... 85
79. SPOZNAJMO IN POVEŽIMO SE ... 86
80. GEOGRAFSKA IN TOPOGRAFSKA ORIENTACIJA ... 87
81. IZLETNIŠKA KOLONIJA MLADIH LIKOVNIKOV DOLENJSKE IN BELE KRAJINE ... 88
82. OD ZRNJA DO PLATNA ... 89
83. ISKANJE IZGUBLJENEGA ZAKLADA – ORIENTACIJA V NARAVI ... 90
84. POHOD PO UČNO – NARAVOSLOVNI POTI BEVKE NA LJUBLJANSKEM BARJU ... 91
85. IŠČEMO MEDVEDKA ... 92

1. NARAVA NAM BO VRNILA, ČE BOMO LEPO SKRBELI ZANJO (SKRB ZA OKOLJE – LOČEVANJE ODPADKOV)

INA ABRAM

OŠ LESKOVEC PRI KRŠKEM

Dejavnosti sem organizirala v dveh dneh. Pri vseh delavnicah so otroci osvojili nalednje cilje: vedo, da ob proizvodnji in v vsakdanjem življenju nastajajo odpadki, znajo opisati ustrezna ravnanja z odpadki, za varovanje in vzdrževanje okolja, spoznajo, kako potrošništvo vpliva na okolje, znajo pojasniti, kako sam dejavno prispeva k varovanju in ohranjanju naravnega okolja, znajo utemeljiti, kako ljudje vplivajo na naravo. Želela sem, da učenci ozavestijo kako pomembno je pravilno ravnanje z odpadki in predvsem, kaj lahko mi sami naredimo, da bi bilo le-teh čim manj. Skozi veliko različnih delavnic so učenci pridobili vseh pet komponent, ki jih predvideva model roke. Zelo pomembno se mi zdi, da otroci na lastni „koži" občutijo kako odpadki vplivajo na nas, učencem sem želela omogočiti sodelovanje, udeležbo, prevzemanje odgovornosti in usmerjanje lastnega učenja – skozi večino dejavnosti so učenci ugotavljali, da so tudi sami odgovorni za čisto okolje oziroma, da lahko sami veliko prispevajo k ohranjanju okolja ter opolnomočiti učence, da so sposobni pozitivnega ravnanja ter s tem povzročanja sprememb. Zopet se potrdi dejstvo, da kar naravi damo, nam bo vrnila. Učenci so pokazali občutek za spoštovanje narave. Spoštovanje in upoštevanje prihodnjih generacij. Skozi večino delavnic so otroci ozaveščali kako pomembna je skrb za planet ne le za našo generacijo, vendar tudi za naše potomce. Spoznali so, da lahko s pravilnim ločevanjem zmanjšajo kopičenje gor odpadkov in da se veliko odpadkov lahko predela oz. ponovno uporabi. Vse delavnice so bile izvedene na različnih mestih v v okolju. Vse skupaj smo povezali v okvir, ki je povezal vsa področja, in sicer, tudi sami želimo prispevati k ohranitvi čiste narave.

2. ZDRAVILNE RASTLINE

MARGARETA ANDRIŠEVIĆ

OŠ MIRANA JARCA ČRNOMELJ

Učno vsebino Zdravilna zelišča smo izvedli v okviru interesne dejavnosti Aktivnosti v naravi. Sodelovalo je 16 učencev od tretjega do petega razreda.

Uvod smo izvedli v učilnici, kjer sem učence seznanila z najpogostejšimi zdravilnimi rastlinami v naši okolici. Povedala sem jim, da so se naši predniki zdravili le z zdravili iz narave. Nekatere recepte so skrbno čuvali, jih prenašali iz roda v rod in pozneje tudi zapisali. Ker so živeli v sožitju z naravo in bili od nje povsem odvisni, so jo zelo cenili, spoštovali in jo čuvali.

Podala sem nekaj splošnih navodil, ki jih upoštevamo pri nabiranju zelišč. Pred odhodom v naravo smo skupaj z učenci pripravili melisin sirup.

Odpravili smo se na bližnji travnik in v gozd. Učenci so ves čas aktivno sodelovali. Opazovali so rastline. Vsako rastlino smo pred nabiranjem preverili v vodniku, da smo ugotovili, če je primerna za nas. Nekoliko več časa smo namenili koprivi. Učenci so si pod lupo ogledali njene laske, otipali listke, najpogumnejši jo tudi okušali. Razveselili so se gozdnih jagod, ki so rasle ob poti in se z njimi posladkali. Izvedeli so, da gozdna jagoda ni le okusen sadež, ampak se lahko celo rastlino uporabi v zdravilne namene. Vseskozi je bil poudarek, da iz narave vzameš le toliko in tisto kar potrebuješ. Nabrane rastline so učenci zlagali v košare. Nabrali so koprivo, bezeg, jagodovo listje, robidovo listje, marjetice, travniško kaduljo in ozkolistni trpotec. Učence sem opozorila, da rastline za uporabo ne nabirajo sami, ker imajo še premalo znanja in izkušenj.

Učenci so nabrana zelišča odnesli v učilnico, kjer so jih položili na papir in jih pustili, da se naravno sušijo. Pred sušenjem zelišč, sem učence seznanilo o postopku sušenja (uporabimo nepoškodovane dele, zelišča sortiramo, damo le toliko zeli, da prekrijejo papir, s tankim papirjem ali kopreno jih zaščitimo pred prahom). Nazadnje so učenci popili melisin sok, ki so ga pripravili pred odhodom.

Iz mešanice suhih zelišč so učenci pripravili čaj in si z njim postregli.

Čez dva tedna smo se zbrali v učilnici. Učenci so si ogledali zelišča, ki so bila sedaj povsem drugačnega videza. Ugotovili so, da so zeli drugačne barve, oblike in velikosti, pod rokami se drobijo, vonj pa se veliko ni spremenil. Učenci so zelišča zdrobili in iz njih pripravili mešanico za čaj. Seznanila sem jih, da je za skodelico čaja dovolj žlička čajne mešanice in da mešanico prelijemo z vročo vodo.

Za zaključek dejavnosti smo z učenci obudili stare igre (zemljo krast, kozo piš) in pripravili čajanko.

3. RAZISKOVANJE V GOZDU Z VEVERIČKOM ZELENKOM

PETRA AVGUŠTIN

OŠ ŽUŽEMBERK

Okvir učne vsebine: RAZISKOVANJE GOZDA Z GLAVO, SRCEM IN ČUTILI

Z učenci smo se v razredu pogovorili o odhodu v gozd ter kaj vse bomo tam počeli. Vsak učenec je v razredu prejel učni list, na katerem so bila podrobna navodila za delo po postajah. Pred vstopom v gozd smo se ustavili. Učencem sem najprej prebrala uganke o živalih, rastlinah in plodovih v gozdu, sami pa so iskali rešitve. Nato smo se šli še pantomimo, pri kateri so otroci morali z gibom ponazoriti gozdne živali in rastline.

Nato sem učencem prebrala zgodbo o veveričku Zelenku, ki želi skupaj z njimi raziskati svet v gozdu. Zatem smo se še po veveričje razgibali in razdelili v skupine po 3. Vsak učenec je prejel ogrlico s podobo veverice. Tisti trije, ki so imeli enako podobo veverice , so tvorili skupino. Nato se je začelo delo po postajah, s katerim so z vsemi svojimi čutili raziskovali gozd (tipanje, vonjanje, opazovanje, poslušanje). Ko so učenci rešili vse naloge po postajah, so si prislužili nagrado, ki jim jo je v bližini gozda pustil veveriček Zelenko. Skupaj smo določili, v kateri smeri je sever, nato pa sem jim povedala, da se skriti zaklad skriva na vzhodu. Našli so skrinjico in ko so jo odprli, so v njej zagledali zlate želode. Na poti nazaj proti šoli, so morali poiskati drevo, na katerem bodo zrasli želodi. Ko so drevo našli, so začeli glasno vpiti. Vmes smo prepoznavali in utrjevali še druge drevesne vrste. Pred odhodom iz gozda smo nabrali storže, vejice, odpadlo listje, kamenčke ter nato na travnati površini šolskega igrišča likovno ustvarjali z naravnim materialom. Ob koncu so učenci podali svoje občutke, kaj jim je bilo všeč. V treh šolskih urah sem skušala zajeti vsebine vseh šolskih predmetov:

4. ŽIVALI V VODNIH EKOSISTEMIH

MAJA BAHOR

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Poučevanje naravoslovnih vsebin je pri romskih otrocih velik izziv zaradi strahu pred živalmi, ki ga imajo zaradi slabega poznavanja živali in rastlin. Za številne organizme tudi nimajo svojih romskih izrazov, slovenskih imen pa pogosto ne poznajo. Ker se živali bojijo, tudi nimajo razvitega odgovornega odnosa do živih organizmov in njihovega naravnega okolja. Zato ni cilj učne vsebine koliko novih živali so se naučili prepoznati, ampak da so premagali strah pred živalmi, se jih dotaknili in se jih naučili opazovati ter začutili, da so tudi sami odgovorni za njihov obstoj. Učna vsebina je pripravljena za otroke stare 5 -12 let.

Živali skupaj ujamemo v njihovem naravnem okolju, otroci jih po skupinah opazujejo. Pri tem imajo na voljo preproste določevalne ključe, s katerimi si lahko pomagajo pri izdelovanju preproste osebne izkaznice svoje živali, ki jo nato predstavijo še drugim skupinam.

Ob vodnih telesih je veliko kačjih pastirjev. Pisane žuželke so zelo privlačne in zato primerne za premagovanje strahu pred žuželkami. Otrokom predstavimo njihov razvoj in sami preizkusijo delovanje lovilne krinke kar na lastnih rokah. Romsko naselje leži v bližini potoka, ki leži v Natura 2000 območju za ogroženo vrsto kačjega pastirja. Naselje, potok in natura 2000 območje imajo celo enako ime. Otroke tako povežemo z globalnim prizadevanjem za ohranjanje biotske pestrosti. Za ohranjanje nečesa, ki živi v njihovi neposredni bližini lažje začutijo, da s prizadevanjem za ohranjanje čistega naravnega okolja lahko tudi sami prispevajo k obstoju vrste.

5. IZDELAVA EKO PAPIRJA

PETRA BANFI

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Vsebina delavnice izdelava eko papirja je primerna za različne starostne skupine otrok – od predšolskih do višjih razredov osnovne šole. Delavnica, pripravljena po Modelu roke, je bila izvedena v romskem naselju Beltinci z otroki starimi od 7 do 10 let, za samo izvedbo pa so bile predvidene štiri šolske ure. Prvi uri sta bili namenjeni prinašanju zbranega časopisnega papirja in vodenemu razgovoru o papirju. Naredili smo načrt dela in se seznanili s pripomočki, ki jih potrebujemo za izdelavo papirja. Zaradi lažje koordinacije dela sem otroke razdelila v dvojice. Na bližnjem travniku so si nabrali zelišča, trave, liste, cvetlice, s katerimi so lahko svoj papir okrasili. Namen delavnice je bil, da na podlagi izkustvenega učenja učencem omogočimo, da na praktičen način spoznajo proces izdelave recikliranega papirja. S tem smo pri njih okrepili zavedanje, da lahko stvari po uporabi ponovno uporabimo na nov način. Na enak način, kot uporabijo star časopisni papir, lahko uporabijo tudi druge predmete, ki jih imajo doma. Delavnica je spodbudila otroke, da so kritično razmislili o potrošništvu in posameznikovi vlogi pri zmanjševanju količine odpadkov. Spoznali so, da ni nujno kupovati barvil in okraskov, če želijo izdelati drugačen papir, temveč da ogromno materiala najdejo na bližnjem travniku, v naravi. V drugih dveh predvidenih urah so učenci pregledali svoje posušene izdelke in se samostojno odločili za kakšen namen bodo reciklirani papir uporabili. Nekateri so se odločili, da ga bodo uporabili za izdelavo voščilnic, nekateri so nanj napisali pismo prijatelju, spet drugi so izrezali poljubne oblike in ga uporabili kot dodatek pri njihovih ustvarjalnih aktivnostih.

6. Z VSEMI ČUTILI NA POTEP

NADA BELLOMO

VVZ ILKE DEVETAK BIGNAMI

Z vsemi čutili na potep je bil projekt, ki sva ga skupaj z sodelavko peljali skozi celo šolsko leto. Otroci iz skupine Zmajček so bili stari 4-6 let. Skozi dejavnosti, ki so aktivno vključevale otrokova čutila sva poskušali otrokom približati naravo. Naravno okolje naj bi bil njihov prostor namenjen igranju in vsakodnevnemu preživljanju prostega časa. Skoz bivanje v naravi so se učili na vseh področjih razvoja in s tem krepili svoje zdravje in pozitivno naravnanost. Njihovo sprejemanje naravnega okolja, kot del njihovega življenja pa so prenašali tudi na svoje družine in bližnje. Pri bivanju v naravi sva bili pozorni tudi na to, da smo dejavnosti izvajali v vseh letnih časih in v vsakem vremenu. Kot sem zapisala v okvirju učene vsebine za model roke: Skozi čutila in izkušnje vrniti naravo v otroštvo. Zdravi, veseli in razigrani otroci bodo samostojni in močni odrasli.

7. S CŠOD MISIJO VARNO V PROMETU DO VEČJE VARNOSTI KOLESARJEV

LILJANA BOLE

OŠ PRESTRANEK

CŠOD Misija - Varno v prometu je nastala v okviru projekta Varno v prometu, v katerega so bili vključeni učenci 5. razreda OŠ Prestranek. Izdelati je bilo potrebno drugačen, inovativen in uporaben pripomoček za utrjevanje znanja o vedenju kolesarjev v različnih prometnih situacijah. V didaktičnem pripomočku so morali predvideti različne prometne situacije in pravilno ukrepanje kolesarja v njih. Tako igralci Misije Varno na kolesu ponovijo prometna pravila, utrdijo znanje o prometnih znakih in spoznajo pot, na kateri učenci OŠ Prestranek izvajajo praktični del kolesarskega izpita.

Učencem je bila najprej predstavljena aplikacija. Po odločitvi, da se spopadejo z izdelavo naloge, je bil pri razredni uri izdelan načrt dela.

Najprej so se učenci sprehodili po Prestranku in poiskali točke, kjer bodo zanimivosti Misije (to so točke, ki jih poiščeš s pametnim telefonom ali tablico - »pokemoni«). Na določenih točkah so se dogovorili, katero temo bodo predstavili na tej točki in sestavili vprašanja, na katere bodo odgovarjali tisti, ki se bodo podali na Misijo.

V računalniški učilnici so za vsako zanimivost pripravili izzive - vprašanja. Razdelili so se v skupine in vsaka skupina je pripravila enega ali dva izziva. Zanimivosti in izzive so zapisovali v pripravljene predloge.

Za fotografiranje so morali počakati lep sončen dan. Znova so se sprehodili po poti Misije in fotografirali zanimivosti.

Ko so bili predlogi zapisani v wordovih datotekah in fotografije izbrane, je delo prevzela mentorica. Gospodo Zoran Petrov je v spletni učilnici odprl dostop do vpisa vsebin v Misijo. Zanimivosti in izzive ter fotografije so bile vnešene in poslane v pregled, po pregledu pa je bila Misija Varno v prometu odprta in dostopna na pametnih telefonih.

Ko je bila Misija izdelana in naložena na splet so učenci sami preizkusili, kako deluje Misija Varno v prometu.

8. VREME V RAZLIČNIH LETNIH ČASIH

ANDREJ CEJ

OŠ ŠENČUR

Učna vsebina s prepletanjem Spoznavanja okolja in Likovne umetnosti za učence prvega razreda. Učno vsebino se izvaja kot utrjevanje po predelani snovi v učilnici. Učenci na konkretnem nivoju spoznavajo lastnosti naravnega okolja (vremenske pojave v letnem času). Pridobivajo pozitiven odnos do narave in okolice v kateri živijo. Spoznavajo naravni prostor kot dober ustvarjalni prostor ter prostor za igro. Spoznavajo naravne material kot gradnike umetnosti. Utrjujejo navezanost na naravo in njen pomen v našem življenju. Z delom v naravi se izboljšuje koordinacija in motorika. Zaključek učne vsebine so bili izdelki, ki smo jih skupaj ovrednotili.

ŽIVLJENJE V SOŽITJU Z NARAVO je bistvo, ki ga želimo prenesti na bodoče rodove, saj bomo le tako lahko ohranili naravo in s tem nas ljudi, ki smo del nje. Pozitivna čustva pri učencih oblikujejo trajnostno naravnane vrednote do okolja, v katerem živimo, te pa jih bodo spremljale celo življenje.

Cilji učne vsebine:

Primerjajo vremenska stanja v različnih letnih časih.

Razvijajo natančno opazovanje in prepoznajo posamezne dele slike.

Razvijajo zmožnost pogovarjanja.

Sodelujejo pri delu v skupini, razumejo in upoštevajo pravila.

Razvijajo občutek za oblikovanje motiva na neobičajnem likovnem formatu.

Razvijajo oblikovalske izrazne zmožnosti.

Razvijajo individualni likovni izraz.

9. PRAVILNO LOČEVANJE ODPADKOV

BARBARA ČADONIČ

OŠ METLIKA

Temo pravilno ločevanje odpadkov sem izpeljala s skupino učencev prvih razredov v podaljšanem bivanju. Okvir učne vsebine je da učenci spremenijo razmišljanje in delovanje za ozaveščanje o čistosti našega planeta. Delo je potekalo v okolici šole in na deponiji odpadkov (zbirni center Bočka). Prebrali smo dve zgodbici: Ples v zabojniku od Helena Koncut Kraljič in 10 stvari, ki jih lahko naredim za lepši svet od Melanie Walsh. Pogovarjali smo se o ločevanju odpadkov in kaj to je. Ugotavljali smo zakaj ločujemo, kaj pomeni recikliranje in zakaj recikliramo. Ogledali smo si knjigo 10 stvari, ki jih lahko naredim za lepši svet in povedali, da je iz 100% recikliranih materialov. Ogledali smo si eko otok pri šoli. Okoli šole smo izpeljali čistilno akcijo. Učili smo se razvrščat odpadke v posamezne zabojnike. Obiskali smo zbirni center Bočka. Priključili smo se zbiralni akciji odpadnega papirja. Ustvarjali smo iz odpadne embalaže.

10. DREVESA V GOZDU

TINA ČRNIČ

OŠ MILKE ŠOBAR-NATAŠE

Učno vsebino sem izvedla z učenci, ki obiskujejo posebni program vzgoje in izobraževanja v osnovni šoli s prilagojenim programom. Starost učencev je od 14-17 let.

Pouk v naravi pripomore k pozitivnemu razvoju osebnosti. Skupinsko delo omogoča večjo povezanost, sodelovanje in razvoj socialnih veščin. Prednost učenja v naravi je tudi v svobodi gibanja, spontanosti učenja, večji kreativnosti, radovednosti in motivaciji. Preživljanje časa v naravi na otroke deluje pomirjajoče, daje prosto pot njihovi domišljiji, učenju in izkušnji. Učenci krepijo znanja s področja narave, matematike, jezika, gibanja, glasbe, obenem pa vsak na najboljši možni način razvija svoje individualne sposobnosti. Vse našteto še kako potrebujejo učenci s posebnimi potrebami. Tako sem se pri predmetu splošna poučenost z učenci odpravila v gozd. Glede na njihove sposobnosti sem prilagodila trenutke preživete v naravi.

Že na poti skozi mesto do gozda, smo se pogovarjali o hrupu, zraku, zvoku in le-te primerjali, ko smo prispeli v naravo, v bližino gozda. Nadaljevali smo z opazovanjem dreves, jih poimenovali, otipali, opisali. Pogovarjali se o plodovih in podrastju, ki smo ga videli. Spoznali smo, da so plodovi, storži in paličice lahko odlični pripomočki za učenje in za medpredmetno povezovanje, kar pripomore k trajnejšem usvojenemu znanju. Dotaknili smo se tudi živali, ki v gozdu živijo. Uro smo zaključili z igro, s katero sem preverila dosego zastavljenih ciljev.

Moj namen učne ure je bil predstaviti učencem kako doseči cilje na drugačen način. V mirnem, sproščujočem okolju, kjer so elemente učne ure lahko otipali, vonjali, opazovali, … kar je bistveno pripomoglo k lažji uresničitvi ciljev. Hkrati sem spodbujala učence k razmišljanju zakaj spoštovati sebe in svet, ki jih obkroža.

11. RAZVIJANJE FONOLOŠKEGA ZAVEDANJA

NATAŠA DACA

OŠ DRAVLJE

Učna vsebina je namenjena učencem drugega razreda, ki imajo težave na področju fonološkega zavedanja. Z vsebino S poskoki v naravi do glasov in besed v zvezku želim pri učencih, pri katerih sem prepoznala težave na področju fonološkega zavedanja, razvijati omenjeno področje preko gibanja v naravi.

Otroci se odpravijo v naravno okolje (travnik, gozd, šolsko igrišče, park).

V vidni okolici zbirnega mesta poiščejo predmet iz naravnega okolja (če lahko, ga prinesejo na zbirni prostor ob upoštevanju varovanja narave, drugače ostanejo ob predmetu). Predmet poimenujejo in poiščejo prvi glas v besedi. Iz naravnih materialov ob predmetu oblikujejo črko, na katero se začne izbrani predmet.

Skupina učencev se zbere pri prvem učencu. Učenec predstavi svojo besedo in prvi glas v besedi. Ostali učenci si morajo vsak zase izmisliti besedo na ta glas.

Skupina otrok se zbere na zbirnem prostoru, kjer mentor pripravi prostor za skupno gibalno aktivnost:

1. Aktivnost: Deljenje besede na zloge (slikovna opora: slika dveh stopal + primer besede razdeljene na zloge)

Mentor pripravi obroče. Učenec ob deljenju besed na zloge sonožno poskakuje iz obroča v obroč in tako ugotovi koliko zlogov ima njegova beseda.

2. Aktivnost: Deljenje besed na glasove (slikovna opora: slika enega stopala + primer besede razdeljen na glasove)

Mentor pripravi obroče. Učenec ob deljenju besede na posamezne glasove po eni nogi skače iz obroča v obroč in tako ugotovi, koliko glasov ima njegova beseda.

Aktivnost se ponovi pri naslednjem učencu, ki predstavi svoj predmet in se zaključi, ko vsak učenec predstavi svoj najdeni predmet v naravnem okolju.

12. URAVNOTEŽENA PREHRANA

ALENKA DEGEN

OŠ ŠMARTNO POD ŠMARNO GORO

Preko vzbujanja in povečevanja radovednosti se z učenci podam na pot prehranjevanja, slabih in dobrih navad. Učenci so vključeni z glavo, srcem in roko, ko ponavljamo, kaj že vedo o človeškem telesu in bolj podrobno o prebavilih. Od doma prinesejo različno hrano, jo razvrstijo v skupine: ogljikovi hidrati, beljakovine, maščobe, mineralne snovi, vitamini. Poskušajo hrano in povedo, kako se počutijo, če jo jedo. Na terenu v okolici šole ugotavljajo, kaj so vlaknine - iščejo semena ... Pogovorimo se o nihanju sladkorja v krvi. Z uporabo merilca za krvni sladkor si posamezniki izmerijo sladkor v krvi pred hranjenjem s posamezno vrsto hrane in po določenem času oz. po konkretnem gibanju (tek v naravi). Na podlagi izkušenj ugotavljajo, katera snov hitreje prehaja v kri in zakaj. Aktivno prenesejo znanje med izkušnjo in po njej. Ugotovijo, da je bolje jesti večkrat po malo na dan in da je za zdravje pomembna uravnotežena prehrano, pitje vode in gibanje. Učenci v razredu na podlagi izkušenj samostojno načrtujejo izvedbo poskusa sproščanja energije z gorenjem. Tako jim omogočimo sodelovanje, udeležbo, prevzemanje odgovornosti in usmerjanje lastnega učenja. Pod nadzorom izvedejo poskus, s katerim ugotavljajo, kaj je snov in kaj energija.

Od lokalnih pridelovalcev učenci priskrbijo sestavine za pico: polnozrnato moko, sir, paradižnik, baziliko, bučke, poskrbijo pa tudi za kvas, olive, olivno olje in origano. S sestavinami v gospodinjski učilnici samostojno spečejo vsak svojo mini pico in ugotavljajo, ali je takšna pica uravnotežen obrok. Ob koncu učne enote s sodelovalnim učenjem povzamejo izsledke in jih predstavijo.

13. TRAVNIK

TADEJA DEŽELAN

OŠ BRUSNICE

Globalni cilj lastne učne vsebine, pripravljene po Modelu roke je, da učenec opazuje živa bitja v šolski okolici, jih prepozna, poimenuje in jih primerja. Dan se začne v razredu, in sicer preko pogovora o travniku. Z učenci se pogovorimo o tem, kaj vse že vedo o travniku (preverimo predznanje). Nato jim na kratko predstavimo potek dneva na travniku. Nato jim na kratko predstavimo potek dneva na travniku. Sledi ogled knjig in kratka razlaga o uporabi knjig in določevalnih ključih.

Učence s pomočjo žreba razdelimo v tri skupine. Nadaljnje delo poteka po izžrebanih skupinah na travniku. Vsaka skupina prejme delovne liste in pripomočke za delo. Na koncu sledi še raziskovalno delo v razredu.

14. DREVO NA PRTIČKU

LEA DOMINKO

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Drevo na prtičku je učna vsebina, pripravljena po inovativnem pristopu Model roke, ki poudarja prednosti izkušenjskega učenja različnih predmetnih področij na prostem. Primerna je za učence od 3. do 6. razreda osnovne šole, z določenimi prilagoditvami pa jo lahko uporabimo tudi za mlajše oziroma starejše udeležence. Okvir učne vsebine se glasi »Drevo je čudežni vir življenja«, povezuje pa različne kompetence, zajete v vseh petih prstih Modela roke. Celotni potek učne vsebine temelji na vodenem razgovoru o pomenu dreves (gozda), gozdnemu bontonu, recikliranju in ločevanju odpadkov ter ohranjanju narave za zdajšnje in prihodnje generacije. Tekom celotne aktivnosti se pri podajanju navodil ali snovanju pomembnih zaključkov s skupino postavimo v krog, kar še posebej prispeva k občutku pripadnosti – tako skupini, kot celotnemu ekosistemu, o katerem se pogovarjamo. Aktivnost poteka v gozdu, kjer si udeleženci izberejo vsak po 5 različnih vrst dreves, katerim s pomočjo voščenih barvic vzamejo odtis lubja na kuhinjski prtiček. Vsakemu drevesu odtrgajo tudi po en list, odtis katerega naredijo na drugo stran kuhinjskega prtička. S pomočjo slikovnega gradiva nato določijo vrsto dreves, katerim so odvzeli odtise. Določanje vrst poteka skupinsko oziroma v dvojicah. Preko razgovora o listnem odpadu se pogovorimo o splošnem ločevanju odpadkov in varovanju okolja. Usvojeno znanje udeleženci ponovijo in utrdijo s pomočjo aplikacije CŠOD Misija, s pomočjo katere svoje znanje tudi povežejo z drugimi gozdnimi pojavi, rastlinami in živalmi. Kot nadaljevalno ustvarjalno dejavnost lahko (namesto kompostiranja listnega odpada) načrtujemo izdelavo lastnega herbarija drevesnih vrst, obrisovanje in barvanje listov na papirju, delanje listnih odtisov s tempera barvicami ali izdelovanje voščilnic z odtisi listov.

15. JESEN V GOZDU

MATEJA DREV SEM

OŠ KARLA DESTOVNIKA-KAJUHA ŠOŠTANJ

Učna vsebina Jesen v gozdu je namenjena za šestošolce (11 let), ki se učijo tujega jezika pri neobveznem izbirnem predmetu Nemščina.

Okvir učne vsebine je barvitost jeseni, ki jo učenci začutijo med samim procesom učenja in sam proces spremembe letnih časov na podlagi spremembe na drevesnih listih tudi razumejo.

Po uvodni uri v učilnici, kjer učencem pripovedujem zgodbico v nemščini Herbst im Wald, s pomočjo katere se učenci seznanijo z osnovnim besediščem letnega časa jesen, gremo v gozd.

Učenci najprej za 2 minuti z zaprtimi očmi prisluhnejo oglašanju v gozdu.

Učence razdelim v 4 skupine (po 3 učence) ter jim dam navodilo v nemščini: Findet ein braunes Blatt/ ein gelbes Blatt/ ein oranges Blatt/ ein rotes Blatt / ein hellgrünes Blatt / ein dunkelgrünes Blatt) und stellt sie in die Reihe von dem hellsten bis zum dunkelsten Blatt. Vsak učenec poišče 2 lista, nato jih skupaj razporedijo od najsvetlejšega do najtemnejšega lista. Vsak učenec v nemščini predstavi svoji dve barvi ostalim učencem v skupini.

Nato učenci po skupinah iz naravnih materialov v gozdu (listi, veje, storži...) izdelajo eno gozdno žival. Vsaka skupina pove, katero žival je izbrala. Nato pa skupina predstavi žival ostalim skupinam. V nemščini povejo, katera žival je to ter kakšne barve je, kaj ta žival zna in kakšna je (prijazna, majhna, hitra...)

Učenci v učilnici na list papirja napravijo obris svoje roke, jo izrežejo, pobarvajo v odtenkih jeseni in v prste vpišejo besede, ki so si jih zapomnili v gozdu. Jaz pa jih spodbudim, da s pomočjo mojih vprašanj ponovimo novo učno snov in vse prste po modelu roka, o katerih smo se pogovarjali že v gozdu.

16. PRISLUHNIMO ZVOKOM NAŠEGA OKOLJA

NEŽA ERZNOŽNIK

OŠ IVANA TAVČARJA GORENJA VAS

Učna vsebina, Prisluhnimo zvokom našega okolja, je namenjen učencem 7. razredov osnovne šole. Prilagojenega lahko uporabimo tudi v drugih starostnih skupinah. Zajema dve šolski uri, ki potekata v učilnici v naravi ter v okolici šole in domačega kraja. Preko raziskovanja in analitičnega poslušanja zaznavajo zvoke v različnih okoljih, jih med sabo primerjajo in razumejo razliko med tonom in šumom ter med zvoki umetnega in naravnega izvora. Zavedajo se posledic modernizacije in industrializacije ter posledično povečanju hrupa. Spoznajo, da je zvočna onesnaženost velik problem današnjega časa. Učna vsebina jih spodbuja h kritičnem razmišljanju, učenci s pomočjo nalog sami pridejo do rezultatov in preko izkustvenega učenja utrdijo pojme kot so: zvok, ton, šum, hrup in kako le-ta vpliva na vsakega posameznika ter našo okolico. Učenci začutijo povezanost z naravo in našo odgovornost do nje. Dejavnosti učne ure jih spodbudijo, da razmišljajo o prihodnosti in jim vzbudi vrednote- spoštovanje narave in skrb za naš planet. Ustvarimo nam in okolju prijazno zvočno okolje- to je okvir učne vsebine, ki ga učenci preko nalog, dejavnosti začutijo in razumejo. Ker jih do rezultatov pripelje njihovo lastno delo in raziskovanje, jih bolje ozavestijo in opolnomočijo.

17. Z ZNANJEM PO KORAKIH REŠUJEMO PROBLEME

BARBARA ERŽEN

OŠ DRAVLJE

Učna tema: Algoritmi

Učna enota: Razumevanje algoritmov

Razred/starost otrok: 4. razred (9. let)

Okvir učne vsebine: »Z znanjem po korakih rešujemo probleme«

Učna enota Razumevanje algoritmov je vezana predvsem na učenčevo razumevanje pojma algoritem in razumevanje delovanje algoritmov. V tej učni enoti učenci obdelajo algoritem na več različnih načinov.

Na začetku ure učencem na tabli prikažem preprost labirint – čebelica mora poiskati pot do rožice. Skupaj z učenci najdemo pot v labirintu od čebelice do rožice. To pot opišemo in jo zapišemo na tablo. Preko metode pogovora z učenci ugotovimo, da je besedilo, ki smo ga napisali na tablo neke vrste razlaga poti čebelice do rožice in, da bi temu lahko rekli tudi navodilo, kako naj čebelica pride do rožice. Učencem razložim, da takemu navodilu, s katerim rešujemo nek problem rečemo algoritmem. In kaj je problem v našem labitinu? Kako priče čebelica do medu. Učencem povem, da je algoritem zaporedje korakov v točno določenem vrstnem redu, ki je ključnega pomena.

Učence spodbudim k iskanju algoritmov v vsakdanjem življenju – umivanje zob, kuharski recepti, menjava počene gume na avtomobilu, ... Učencem ponudim tudi nekaj primerov iz vsakdanjega življenja (pogovarjanje s prijateljem, vožnja kolesa, priprava palačink, ...) in jih vprašam, kateri izmed teh primerov so ali niso algoritmi ter zakaj?

Nato učence odpeljem na šolsko igrišče in jih razdelim v 4 skupine. V vsaki skupini je cca. 5 učencev. Delo bo potekalo po postajah, zato se z njimi pogovorim kaj bodo delali na posamezni postaji in jim predstavim postaje. Razložim jim navodila za delo v skupinah:

- *pri reševanju problemov oz. nalog morajo sodelovati vsi člani skupine, upoštevati mnenja vseh članov skupine in se med seboj pogovarjati ter dogovarjati,*
- *problem oz. naloga na posamezni postaji je končana, ko jo dokončajo vsi člani skupine,*
- *za reševanje problema oz. naloge na delovni postaji ima skupina na voljo 15 minut,*
- *po opravljeni nalogi vsi člani skupine pospravijo učne pripomočke, tako kot so jih dobili in počakajo na moj znak za menjavo delovne postaje,*

• moja naloga, kot učitelj, pa je, da spremljam delo vseh skupin, poslušam razlage ter utemeljitve, če se pojavijo težave, spodbudim ali usmerim skupino na pravo pot, če le-ta zaide.

1 postaja – SADIMO ZELIŠČA

Skupina mora skupaj posaditi eno od zelišč. Pogovorijo se o nalogi, jo rešijo in na koncu skupaj na list papirja napišejo po korakih kako so posadili zelišče.

2 postaja – GRADIMO MOSTIČKE

Iz naravnega materiala, ki jim je na voljo v bližnji okolici – kamenčki, vejice, listi, ... mora vsak učenec zase zgraditi mostiček. Vsak učenec zase se loti naloge, jo reši in na koncu na list papirja napiše navodilo po korakih, kako je zgradil svoj mostiček.

3 postaja – RISANJE PO NAVODILIH

Eden izmed učncev bere navodilo, ostali učenci pa po teh navodilih sproti rišejo. Pomembno je, da si tisti, ki opisuje ne sme gledati, kaj rišejo ostali učenci in da le-ti ne smejo spraševati za podrobnejša navodila ali si med seboj gledati kako kdo riše. Na koncu pogledajo pravilno rešitev in z njo primerjajo svojo risbo. Med seboj se pogovorijo, zakaj je prišlo do razlik.

4 postaja – REŠUJEMO ŽIVLJENJA

Nekdo v skupini prebere besedilo z naslovom Kako in kdaj kličemo 112. Skupina ima na mizi 8 kartončkov, na katerih piše, kaj je potrebno po telefonu povedati operaterju, kadar se pokliče 112. Učenci jih morajo poskusiti postaviti v nek pravilen vrstni red. Ko končajo z reševanjem, na list papirja skupaj napišejo navodilo po korakih za klic na 112.

18. VREMENSKI POJAVI IN PADAVINE

VESNA FERIZOVIĆ

OŠ IVANA ROBA ŠEMPETER PRI GORICI

Učna vsebina je pripravljena za tretji razred osnovne sole.

V moji nalogi me je zanimalo, kako učenci s svojimi čutili zaznavajo svojo okolico in kako znajo povezati različne vremenske pojave z vremenskimi stanji. Poudarek sem dala na aktivnost vseh učencev, da so znali slediti načrtu pri izdelavi tehničnega predmeta in da so znali natančno meriti količino padavin. Vsebino smo povezali z matematičnim znanjem izdelave in branja stolpčnega diagrama.

Okvir učne vsebine je spoštljiv odnos do narave in ohranjanje ravnovesja v naravi, saj le s tem pripomoremo k čim manjšim vremenskim spremembam, ki neugodno vplivajo na življenje vseh bitij na našem planetu. Človek ima pri tem izredno veliko vlogo, saj s svojim vedenjem in ravnanjem do narave pripomore k ohranjanju in manj ekstremnemu spreminjanju vremena in vremenskih pojavov.

Učenci so več dni zavzeto in skrbno merili količino dežja. Pravilno so izmerili količine in sprotno poročali izmerjene meritve. Učenci so v končni evalvaciji med razgovorom znali prebrati in analizirati beležene podatke. Na zapisana vprašanja so pravilno odgovorili. Ugotovili so, da je skrb za okolje še kako pomembna, saj človek s svojim odnosom do okolja bistveno lahko vpliva na vremenske razmere v naravi.

19. HEALTH, ŽIVIM ZDRAVO

ANJA FRANK

OŠ DRAGOTINA KETTEJA ILIRSKA BISTRICA

Učenje jezika v naravi. Učenje jezika in medpredmetno povezovanje, celostno in veččutno učenje ter učenje preko igre, giba in glasbe. Poudarek na delu v paru, skupinskem delu ter aktivni vlogi učenca v celotnem procesu učenja.

20. ZAČUTIMO OKOLJE - ISKANJE GOZDNIH ZAKLADOV

BREDA GRUDEN

OŠ IVANA TAVČARJA GORENJA VAS - PŠ LUČINE

Z učenci smo 20. junija 2018 izpeljali zadnji ND. Preselili smo se v našo najboljšo učilnico na prostem – v gozd. V gozdu smo izvedli kar nekaj dejavnosti. Prva dejavnost je bila Iskanje gozdnih zakladov. Pri tej dejavnosti so delali sami. Druga dejavnost je bila spoznavanje tal z nogami. Rekli smo ji kar "masaža stopal". Sezuli smo se in se bosi sprehodili po krožni potki. Pogovorili smo se: je bila hoja po travniku drugačna od hoje po gozdnih tleh, je bosa hoja zdrava, na kaj moramo paziti pri bosi hoji poleti (razbito steklo, ostri kamni, nevarne žuželke, kače,…). Po malici in počitku v šoli, smo se zopet vrnili smo v gozd. Sledila je tretja dejavnost – Iskanje gozdnih zakladov. Tokrat so delali v skupinah. Vsaka skupina je dobila vnaprej pripravljeno škatlo (jajčno) v katero so na podlagi slikovnega gradiva skrbno shranili, kar so našli. V en prostor pa je skupina dala nekaj, povezano z gozdom, po lastni izbiri. Sledilo je poročanje. Nato smo izvedli gozdno tekmovanje v ciljanju tarč. Učenci so se tako zaposlili še s seštevanjem. Skupina z najboljšim rezultatom, je lahko prva izbrala sliko gozdne živali. Napovedala sem naslednjo dejavnosti Gozdna galerija. Postali so slikarji in slikali gozdne živali kar z naravnimi materiali. Sledilo je predstavljanje in sprehod po "gozdni galeriji. Zadnja dejavnost pa je bila Slepa pot. Učenci so ob vrvi pot med drevesi prehodili z zakritimi očmi. Vrnili smo se v razred, kjer smo vtise delili drug z drugim in z učenci drugih razredov. Nekateri pa so brskali po knjigah in z navdušenjem kazali kar so našli.

21. ZAČUTIMO ZELIŠČA

MATEJKA HAREJ

OŠ IVANA ROBA ŠEMPETER PRI GORICI

Osnovna šola Ivana Roba Šempeter pri Gorici se lahko pohvali, da ima na šolski zelenici, kjer se učenci največ časa zadržujejo, kotiček z zelišči – zeliščni vrt. Ta neposredna bližina zeliščnega vrta omogoča učencem neposreden stik z naravo, spremljanje rasti in razvoja ter vsakodnevno skrb za zelišča. To je odlična učilnica na prostem, v naravi, preko katere se učijo, spoznavajo nova znanja, razumejo pomembnost narave, varstva okolja ter pomembnosti sodelovanja, ne le med učenci in naravo, temveč tudi med učenci samimi. Izvajanje pouka in osvajanje novih znanj na prostem, v zeliščnem vrtu, pomeni, da je učenec aktiven, da dela sam ali v skupini, razume, kaj in zakaj dela, in ni le pasiven opazovalec. Učenci so preko vseh čutil spoznali in začutili zelišča, s pomočjo zeliščnega nahrbtnika zbirali informacije o zeliščih (vanj so bili vključeni vsi prisotni na šoli: starši, učenci, učenci in učitelji višjih razredov, ostalo osebje na šoli ...), spoznali so zelišča s pomočjo literature, si ogledali video filme o zeliščih, PowerPoint predstavitev zelišč, sušili zelišča, si pripravili mešanico za čaj, si ga skuhali in popili, tudi sirni namaz z drobnjakom je bil odličen. Vsakodnevno so skrbeli za zelišča (pleli, zalivali) in jih negovali. Osvojena znanja so učenci prenašali in s pridom uporabili doma na zeliščnem vrtu, kuhinji in v zdravilne namene. Učenci so zelišča začutili s srcem, glavo in roko, in prav to je pripomoglo, da so učenci doživeli pozitivno izkušnjo učenja v naravi. Naravno okolje ponuja otroku veliko ustvarjalnosti in kreativnega mišljenja ter posledično daje veliko znanj, ki ji lahko prenaša na vsa področja. Vsa ta veličina, ki jo ima narava, pa pri otroku privzgaja, da ima do nje spoštljiv in odgovoren odnos.

22. MERJENJE V GEOMETRIJI V NARAVI

BRIGITA HORVAT

OŠ DRAVLJE

Ta učna vsebina je namenjena učencem 6. razreda. Je učenje merjenja v geometriji za trajnost z izkušnjami v naravi.

Učenci na šolskem igrišču, v skupinah, skozi naloge utrdijo in praktično preizkusijo znanje merjenja v geometriji. Na trinajstih točkah jih čakajo naloge, ki jih rešujejo in delajo zapiske.

Naloge: -Dolžina ograje igrišča,

-Dolžina asfaltnih poti po igrišču,

-Obseg in ploščina nogometnega in košarkaškega igrišča,

-Površina betonskih sedišč pri nogometnem igrišču (kvader),

- Višina košev za košarko,

- Velikost nogometnih golov,

- Obseg posameznih dreves ob potki igrišča,

-Obseg in ploščina enega večjega drevesnega lista,

-Višina mize, klopi in igrala na igrišču,

-Površina, ki jo zavzema igralo,

-Dolžina steze za skok v daljino,

-Velikost peskovnika za skok v daljino,

-Velikost peskovnika za igranje.

Na koncu se posedemo v senčko in posamezna skupina da poročilo za naključno nalogo ali dve nalogi. Skupine primerjajo rezultate in podiskutirajo posebnosti.

Vsi učenci imajo možnost na praktičnih življenjskih situacijah preizkusiti in utrdit pridobljeno znanje in spoznati uporabnost snovi v vsakdanjem življenju. Spoznajo in dobijo izkušnjo uporabe različnih merilnih pripomočkov. V posamezni situaciji se morajo različno znajti da opravijo nalogo. Pri vsaki nalogi morajo razmislit kako priti do rezultatov, s čim in kako izmerit ustrezno količino. Med seboj se morajo posvetovati in uskladiti mnenja ter se dogovoriti kdo bo kaj naredil. Pri tem imajo vse možnosti odprte, zato so lahko zelo ustvarjalni pri opravljanju meritev. Pri tem se morajo prilagoditi posamezniku-om, ker so kot celota odgovorni za opravljeno nalogo in pridobljene informacije, ki jih morajo poznati in znati razložiti na poročanju vsi. Veliko je medvrstniškega učenja.

Učenci spoznajo kako so predmeti v bližnji okolici lahko učno sredstvo ter kako so povezani tudi z matematično učno snovjo. Torej začnejo opazovati, ko so v naravi kam in kako jo lahko uporabijo za življenje in šolsko snov. Učenje zunaj učilnice jim je neznansko všeč, uživajo, vsi so aktivni in delajo z navdušenjem. Vse jih veliko bolj zanima miselno so bolj aktivni in pridejo do več ugotovitev in spoznanj samostojno. Učenci si snov zagotovo bolj zapomnijo, ker so jo izkusili in se jo tudi hitreje spomnijo in povežejo matematiko in vsakodnevni prostor, okolje, predmeti.

23. POUK V UČILNICI NA PROSTEM PRI ZGODNJEM POUČEVANJU TUJEGA JEZIKA

SABINA HOVNIK

OŠ STARŠE

Pri zgodnjem poučevanju tujega jezika je potrebno kar nekaj kreativnosti in poguma, da sežemo širše in se dotaknemo čimveč vsebin iz različnih področij, pri tem pa upoštevamo dejstvo, da se otroci jezika učijo celostno. Ob tem je ključnega pomena, da so učenci gibalno aktivni, saj so tako bolj motivirani za učenje in pridobivanje novega znanja. Pri poučevanju je potrebno večkrat zamenjati prostor, namesto učilnice si lahko izberemo telovadnico ali pa se odpravimo v učilnico na prostem.

V prispevku predstavljam primer učne ure, kjer smo izpeljali medpredmetno povezavo predmetov spoznavanja okolja, slovenskega jezika in angleškega jezika, pri tem združili učence 1. in 2. razreda in se povezali z naravnim okoljem. Drugošolci so prvošolčke učili novega besedišča v tujem jeziku, ob tem pa smo povezali vsebino zgodbe z naravoslovnimi vsebinami. Ob navodilih v angleščini so urejali razredni vrtiček in posejali repo.

24. ŽIVLJENSKA OKOLJA V SLOVENIJI: TRAVNIK

JASMINA HRIBAR

OŠ DRAGOMELJ

Na OŠ Dragomelj imamo 2 oddelka prvih razredov. V obeh razredih se trudimo imeti čim več pouka na prostem, saj imamo za to idealne pogoje. Ob šoli se nahaja reka Pšata, majhen gozdiček, travnik polje, zunanje lesene klopi ter veliko šolsko igrišče. Poleg tega je naš cilj v prvem razredu čim večja povezanost med predmeti – medpredmetno povezovanje. Skoraj vsak teden izvedemo vsaj 1 uro ŠPO in 1 uro SPO zunaj (1 od 3).

Zato smo letos ponovno začele z uvajanjem "delavnic", ki jih imamo vsak četrtek. Namen delavnic je da vse 4 učiteljice (razredničarki in vzgojiteljici) pripravimo najbolj zabavno in inovativno šolsko uro kar nam domišljija da. Pri tem upoštevamo, da mora biti vsaj ena delavnica zunaj, da se mora povezovati s skupno učno noto in da je pripravljena tako, da otroci nimajo občutka da so pri pouku. Nato otroke po žrebu barvnih žetončkov razdelimo v 4 skupine. Tako pomešamo otroke iz obeh paralelk. Ker to storimo vsak četrtek, so otroci vedno v skupini z nekom drugim. Skupina navadno šteje od 8 do 10 učencev (odvisno od števila prisotnih). Po ustaljenem sistemu otroci v skupini krožijo od prve do zadnje učiteljice od 8.20 ko se pouk prične, do 12.00 ko se pouk zaključi (upoštevajoč malice in glavni odmor). To pomeni da učenci obiščejo vse 4 učiteljice, učiteljica pa vsako uro izvede isto učno enoto, le vsebino prilagaja učni sposobnosti (pri športu zmogljivosti) skupine. Ura, oziroma delavnica je lahko v učilnici, na prostem, v knjižnici, na hodniku, v kabinetu……

Torej predstavila vam bom del delavnic, ki je potekal v naravi. Pri uri spoznavanja okolja smo se odpravili na bližnji travnik, kamor smo vzeli tudi povečevalne posodice. Otroke sem spodbujala naj naravo najprej opazujejo, nato pa poskušajo (brez da bi poškodovali) v lonček ujeti kakšno živo bitje s travnika. Pri tem naj zajamejo tudi rastlino na kateri se bo žival nahajala, da se bo le ta bolje počutila. Pogovorimo se, kako zelo je pomembno, da živali ne poškodujemo oziroma ubijemo. Vsak o bitje šteje. Vsak košček narave je pomemben. Otroci so to storili v parih zato so morali sodelovati. Če se jim je posrečilo, so morali bitje pokazati tudi drugim sošolcem. Otroci so žival opazovali skozi povečevalno steklo iz dveh zornih kotov. potem so jih primerjali med seboj glede na najbolj očitne znake: vrsta, velikost, barva, deli telesa… Ob zaključku smo si pomagali z določevalnimi ključi Žuželke, primerni za to starostno skupino.

Pri uri likovnega pouka pa smo se pogovarjali o dokumentarnih filmih o naravi. Pri izvedbi le-te smo s svojevrstnim likovnim pristopom posegli na naravoslovno področje. Otrokom sem pripravila štiri velike škatle (ostale od krofov). Otroke sem povprašala po znamenitostih Slovenije in njenih življenskih prostorih. Skupaj smo prišli do štirih in jih nato zapisali na okvir škatle. Škatla bo predstavljala televizijo,

ki predvaja dokumentarni film o določenem življenskem okolju v Sloveniji. Nato smo nabrali še ostali potreben material za ustvarjanje in se odpravili na šolsko igrišče.

Škatle smo položili na travo in otroci so se po lastnih željah razporedili k škatlam. Nato smo ugotavljali, kdo bi lahko živel v izbranem okolju: travnik, morje, gore, gozd. Na največ težav smo naleteli v gorah, saj veliko otrok ni vedelo kaj je kozorog, svizec in da so tam tudi kače. Ko smo poimenovali zadostno število živali, so otroci znotraj okvirja s čopiči in tempera barvami naslikali izbran življenski prostor. Ker smo bili zunaj, nismo skrbeli za umazanost miz in učilnice. Kar je pomenilo, da smo čas priprave in pospravljanja lahko izkoristili za ustvarjanje. Tu je šlo za timsko delo: ali bo kdo glavni, ali bo pogled od zgoraj, kdo bo kaj naredil, katere barve bomo izbrali….. Po zaključku druge faze smo izbrali bravo niti, ki predstavlja naš prostor: siva, modra, zelena, rjava. Otroke povprašam, kako bi niti dodelili svojemu življenskenskemu prostoru. Siva – gore, modra – morje, zelena – travnik in rjava – gozd. Otroci komentirajo. Nato v sodelovanju brez pomoči učiteljice, čim bolj spontano ovijejo nit okoli svoje škatle.

Za zaključek vsak otrok dobi kos kartona in nanj s flumastri nariše eno žival, ki jo bo predstavil v dokumentarnem filmu. Žival izreže in jo doda na TV ekran. Ves uporabljen material je bil odpadni material, saj kot Ekošola skrbimo, da uporabljamo zgolj material, ki bi ga sicer zavrgli.

25. OD ŽETVE SIVKE DO ETERIČNEGA OLJA

HELENA HVALA PRAH

OŠ IVANA ROBA ŠEMPETER PRI GORICI

Vse učiteljice na POŠ Vogrsko veliko časa namenimo učenju na prostem, saj nam vaško okolje to omogoča.Tudi sami učenci so nad tako obliko učenja navdušeni, saj so že v osnovi z naravo zelo povezani. Sama sem se odločila , da skupaj začutimo svet zdravilnih rastlin, natančneje sivke. Učenci doživijo izkušnjo učenja na prostem, seznanjio se z dišavnicami, vonjajo rastline, zemljo, zrak, poslušajo zvoke v naravi, seznanijo se s sivko in produkti , ki jih pridobimo iz nje. Pozorni so, da pri delu upoštevajo pravila in so prijazni do živali, ki živijo na polju sivke. Zavedajo se pomena sivke in njenih produktov za kvalitetnejše življenje ljudi.

Uro smo začeli s prepoznavanjem dišavnic in vonjanjem le-teh. Spoznali smo sivko in se seznanili z žetvijo in destilacijo. Otroci so se naučili, da pri tem nastaneta dva produkta hidrolat in eterično olje. Otrokom sem pripravila še kotiček v katerem so poustvarjali . Na razpolago so imeli vonjanje dišavnic, sproščanje z eteričnim oljem, in hidrolatom ,pletenje butaric ter šivanje sivkinih srčkov. Glede na izkušnjo in izvajanje še drugih oblik učenja na prostem bomo sivko tudi v prihodnje izkoristili kot sredstvo za sproščanje in umirjanje . Nenazadnje pa tudi raziskovanje in seznanjanje, kako iz nje pridobimo različne produkte in ustvarimo razne izdelke. Tako bomo naš zeliščni vrtiček v okolici šole sedaj gledali še drugače in mogoče še bolj s srcem, saj smo sivko in ostale dišavnice spoznali na popolnoma nov način. Seveda se bom tudi v prihodnje trudila za pomembno pridobivanje izkušenj v naravnem okolju z glavo in srcem.

26. VONJI IN OKUSI IZ NARAVE

NINA JAKOVAC

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Pri izvajanju učne vsebine so sodelovali otroci od 1. do 4. razreda in sicer 5 krat po 1 uro.

Okvir učne vsebine: spoznaj, naberi in uporabi.

Z učenci se večkrat odpravimo na sprehod po naravi. Pred prvim sprehodom s pomočjo slikovnega materiala in opisanih značilnostih spoznajo posamezne zdravilne rastline (bezeg, lipa, materina dušica, rman, divja meta), ki rastejo v okolici. Pred vsakim sprehodom še enkrat preučimo posamezne rastline, ki v tistem obdobju cvetijo in jih bomo nabirali. Učenci se razdelijo v manjše skupine ali pare. Vsaka skupina si izbere rastlino, ki jo nato tekom sprehoda poišče. Med sprehodom učenci opazujejo naravo in iščejo rastline s pomočjo slik. Ko rastlino najdejo, skupaj ugotavljamo njene vidne značilnosti ter jo vohamo oziroma okušamo. Rastline oziroma cvetove nabiramo v platneno vrečko. Pri tem poudarjam, da nabiramo le toliko kot potrebujemo in ne uničujemo drugih rastlin. V večnamenskem centru cvetove položimo na papir in sušimo v senčnem in zračnem prostoru. Posušene cvetove pospravimo v platnene vrečke in označimo z imeni.

Na enem izmed sprehodom naberemo tudi divjo meto in meliso. S pomočjo računalniške tablice starejši učenci poiščejo recept in potrebne sestavine za sirup. Del nabranega posušimo za čaj, del pa uporabimo pri pripravi sirupa. Pri pripravi učenci sodelujejo in si pomagajo. Pripravljen sirup shranimo v stekleničke in označimo z napisi. Tekom aktivnosti med poletjem si pripravimo različne zeliščne ledene čaje in metin sok. Pri tem učenci ugotavljajo kako se okusi med seboj razlikujejo (nekateri so bolj sladki, drugi grenki).

27. RAZISKOVANJE DREVESNEGA NASADA IN IZDELEK IZ LESA

ANDREJA JELINČIČ

OŠ HEROJA JANEZA HRIBARJA STARI TRG PRI LOŽU

Učna vsebina Raziskovanje drevesnega nasada in izdelek iz lesa je pripravljena za učence 4. razreda osnovne šole, stare 9 – 10 let.

Okvir učne vsebine je: Nekdo danes sedi v senci, kjer je nekdo nekoč posadil drevo. (Warren Buffet).

Drevesni nasad je Spominski park Evropske unije in je bil zasajen ob šoli ob vstopu Slovenije v EU. Vsako drevo simbolizira eno članico EU. Ob vsakem drevesu je postavljena kamnita plošča, na kateri je vklesano slovensko in latinsko ime drevesa oz. grma ter ime države, ki jo predstavlja.

Vsebina je bila izvedena v okviru dneva dejavnosti. Učenci v naravi in v učilnici usvajajo standarde znanja zapisane v učnem načrtu za predmet naravoslovje in tehnika za 4. razred. V prvem delu dejavnost poteka v drevesnem nasadu, učenci delajo v skupinah. Vsaka skupina mora po navodilih, zapisanih na učnih listih, opraviti štiri naloge: prešteti število iglastih in listnatih dreves ter iglastih in listnatih grmovnic, ugotoviti kako se drevesa med seboj razlikujejo po listih in lubju, ugotoviti razliko med smreko in jelko ter izračunati približno starost izbranega drevesa.

V drugem delu delo poteka v delavnici za tehniko. Učenci morajo samostojno po načrtu izdelati štampiljko iz lesa različnih drevesnih vrst (bukev, hrast, smreka), s tem da uporabljajo ustrezne postopke ter orodja in pripomočke za obdelavo lesa.

Skozi dejavnosti povezane z raziskovanjem drevesnega nasada in natančnim opazovanjem posameznih drevesnih vrst in grmovnic učenci začutijo povezanost z naravo in potrebo, da je potrebno za naravo skrbeti, jo varovati in z njo ustrezno ravnati.

Ob uspešno dokončanem izdelku pa občutijo ponos, da nekaj izdelajo sami, premagajo strah pred novimi orodji, s katerimi se prvič srečajo in se jih učijo uporabljati, da so dovolj vztrajni in potrpežljivi in da samostojno izdelajo izdelek od začetka do konca.

28. SKRB ZA ZDRAVJE

JASMINA KLAKOČER

OŠ LESKOVEC PRI KRŠKEM

Učna vsebina je pripravljena za učence 3. razreda, zagotovo pa se jo lahko izvede v katerem koli razredu. Okvir učne vsebine je Vsak dan poskrbi za svoje zdravje. To je bil na nek način razredni projekt, katerega smo sestavili skupaj z učenci. Pričel se je z obiskom medicinske sestre, ki nam je predstavila teoretične vsebine, kako poskrbeti za svoje zdravje. Nato so učenci predlagali, kako bi lahko to uresničili v praksi. Naštevali so ideje in izbrali smo tiste, ki jih v času pouka lahko uresničimo. Tako smo se že naslednji dan odpravili v gozd, kjer je potekal pouk na prostem. Združili smo igro in učenje. Pred tem smo poskrbeli, da smo se z repelenti vsaj nekoliko zaščitili pred klopi, nekateri učenci pa so bili tudi cepljeni. Pokazala sem jim tudi svoj naravni repelent, ki sem ga naredila doma z eteričnimi olji.

Tudi naslednji dan smo opravili pohod do gozda. Pogovarjali smo se o preživetju v naravi. Vsaka skupina je naredila bivak. Preden smo zapustili gozd, nam je učiteljica joge pokazala nekaj asan, s katerimi se sprostimo in umirimo. Primerjali smo, kako na naše počutje vpliva naravni prostor in kako mestni vrvež.

Na poti iz gozda smo na robu travnikov našli zdravilne rastline (kamilica, rman in šentjanževke). Učenci so jih nekaj nabrali, v učilnici smo jih posušili in poiskali podatke (knjiga, splet), za kaj lahko uporabimo te rastline. Na šolskem dvorišču smo obrali cvetove lipe in si skuhali lipov čaj.

Odpravili smo se na kolesarjenje po kolesarki poti ob reki Savi. Poskrbeti smo morali za varnost, zaščito pred soncem, pijačo in tudi počitek. Preden smo odšli na pot, smo imeli v šoli raznovrstno malico, kjer so učenci lahko izbirali med različnimi namazi, narezki, žitaricami in sadjem.

Obiskala nas je učenčeva mama, ki nam je predstavila način in pomen ekološke pridelave zelenjave. Za zaključek našega »razrednega projekta« smo si naredili sadno kupo in limonado ter naredili skupno evalvacijo.

29. VREME IN VREMENSKI POJAVI

MOJCA KOBE

OŠ METLIKA

Tema VREME IN VREMENSKI POJAVI je obsežna tema, zato je trajala dva tedna, zunanje dejavnosti pa smo prilagajali glede na vreme.

Z učenci smo se pogovarjali o vremenu (kaj je vreme, kakšno je vreme,...). Zunaj smo opazovali vreme – oblaki, veter, sonce, dež,...

Prebrali smo zgodbo Nine Mazi: Zgodba o vremenu in se o njej pogovorili.

Pred vsakim novim vremenskim pojmom sem učencem zastavila uganko, in tako so ugotavljali, o čem se bomo pogovarjali. Zapeli smo tudi pesem o vremenskem pojavu, če so jo poznali.

Po pogovoru o vetru ter opazovanju zunaj (zastave, drevesa, oblaki,..), smo izdelali vetrnico ter jo preizkusili.

Pogovarjali smo se tudi o deževnem vremenu, plohi, nevihti, toči, snegu, soncu, mavrici. Ker mavrice zunaj nismo videli, smo si jo ustvarili sami v razredu.

Na deževno vreme smo se odpravili na "sprehod pod dežniki" ter na šolskem igrišču "občutili dež". Pogovarjali smo se kaj vidimo, kaj občutimo,... Učenci so izdelali sliko – dežnik. Naučili smo se glasbeno-didaktično igro Dežek, toča, grom. Vsak dan smo beležili vreme na vremenskem koledarju.

30. RAZVRŠČANJE ŽIVIH BITIJ /KRAJLESTVO RASTLIN / GOZD

MARTINA KOGOVŠEK

OŠ SOSTRO

Vsebina je primerna za 4. razred osnovne šole.

Naravoslovni dan - gozd, s poudarkom na drevesnih vrstah

Učence smo iz šolskih klopi, kjer so imeli krajše predavanje, peljali najprej na šolsko igrišče, potem pa v gozd, kjer smo gozd spoznali preko vseh čutil in se s tem veliko naučili.

31. PISANJE GOZDNIH PESMI

ANJA KOKALJ

OŠ DOB

Učna vsebina je bila izvedena v 1. razredu osnovne šole, primerna pa je tako za 1., kot tudi 2. triado.

Z učenci smo se pri dejavnosti opisani v prispevku v gozdu igrali z besedami. Po uvodnem delu v razredu, smo se odpravili v gozd, kjer smo preživeli celo dopoldne. Najprej so imeli učenci čas, da se spoznajo z okoljem. Čeprav smo v gozd že prišli, je vsakič drugačen. Učenci so aktivno opazovali prostor v gozdu, ga raziskovali in povezovali znanje, ki so ga že imeli z novimi opažanji. V tem je tudi največja lepota poučevanja v naravi. Nemogoče je obravnavati le eno temo oz. se teme držati od začetka do konca dejavnosti. V gozdu (naravi) se odpirajo nova in nova otroška vprašanja, asociacije, mnenja. Z učenci smo se pogovarjali o povezanosti živih bitij, o pomenu ki ga ima neživa narava na živo, o pretoku energije, o spreminjanju gozda skozi posamezne letne čase… Učenci so opazovali, vonjali, poslušali. Nato so si poiskali prostor, kjer so pisali pesmi.

Okvir učne vsebine se glasi: Gozd je neizčrpen vir idej za ustvarjalne igre. Znotraj tega okvira so učenci izkusili užitek ob gibanju v naravnem okolju s katerim so se povezali in jim je budil radovednost. S stikom z okoljem je bila postavljena osnova za razumevanje kako se gozd spreminja, kako se pretaka energija in kako snovi krožijo. Začutili so povezanost z naravnim okoljem, povezanost s svojo razredno skupnostjo ter povezanost z učenci samimi ter obenem odgovornosti, ki jo kot del skupnosti in narave imajo. Spoštovanje narave in skrb za stanje našega planeta se iz besede spremeni v dejanje in zavest o tem se v otrocih krepi tako rekoč sama od sebe. Neposredna izkušnja jih opolnomoči za trajnostno oblikovanje prihodnosti.

32. IGRE V GOZDU – PROJEKTNI DAN DIJAKOV 1. LETNIKA

METKA KRAJNC

GIMNAZIJA CELJE - CENTER

Prvi letniki programa predšolska vzgoja se že vrsto let na različne načine seznanjajo z možnostmi za delo s predšolskimi otroki, ki jih ponuja gozd. V projektu sta povezana modul Igre za otroke (IOT) in predmet BIO.

Pri modulu IOT so že pred samim projektom izdelali vsak svojo projektno nalogo s tremi igrami, ki uresničujejo cilje s področja narave in ostalih področij po kurikulumu. Ko smo bili v gozdu, pri Drevesni hiši, so se razdelili v skupine po tri oz štiri. S sabo sem imela nekaj literature o drevesih in dijaki so si izbrali po eno drevo ter naredili načrt, kako bi to drevo predstavili otrokom v vrtcu: s pesmico, legendo, tipanjem, različnimi oblikami ustvarjanja … Vsak njihov izdelek so tudi predstavili sošolcem in smo ga kritično ovrednotili: prednosti, kaj bi še lahko dodali, ali je vsebina primerno izbrana za vrtčevske otroke, katera sredstva bi lahko uporabili, katera najdejo v gozdu … Skupine so morale doma vse skupaj tudi zapisati in mi pripravo poslati preko e-pošte.

Pri biologiji spoznajo gozd kot naravni kopenski ekosistem v okviru ekoloških vsebin, ki jih zajema učni načrt. V okviru bioloških vsebin so dijaki v gozdu preučevali vpliv abiotskih dejavnikov (toplota, svetloba, količina vode) na biodiverziteto gozda. Pri raziskovanju biotske raznovrstnosti so se omejili na vrstno biodiverziteto gozda. Šteli so število vseh in število različnih rastlin. Živalim so določali njihov habitat. Dijaki so skozi različne dejavnosti oblikovali odnos do gozda, pridobivali izkušnje in spretnosti. Spoznavali so zakonitosti gozda. Svoja doživljanja so ozavestili s čutili (vid, tip, sluh, vonj).

33. VZGON

DARJA KREK

OŠ IVANA TAVČARJA GORENJA VAS

Učna vsebina Vzgon je namenjena učencem 8. razredov osnovne šole. Zajema 2 šolski uri, ki potekata v učilnici in v bližnji okolici šole. S pomočjo vnaprej pripravljenih in po korakih vodenih eksperimentov učenci raziščejo zakonitosti vzgona. Učenci eksperimente izvajajo v manjših skupinah, ki po zaključku ure poročajo o svojem eksperimentu in rezultatih. Po vsakem poročanju se z učenci pogovorimo o rezultatih in skupaj oblikujemo zaključek. Tako nam vsi eksperimenti skupaj, kot celota, povedo zakonitosti vzgona.

V naslednji šolski uri z učenci oblikujemo zapiske in se pogovorimo, kje vse je vzgon pomemben (plavanje, plovba - pomorski promet, morske živali, vzgon v zraku....).

Ker sem dala učni vsebini okvir "Ne potonimo", se z učenci pogovorimo tudi o "plovbi skozi življenje" in kaj nas kot posameznike drži nad vodo.

34. PRODNIKI KOT REČNI SEDIMENT IN DIDAKTIČNI MATERIAL

KATARINA KUKOVIČIČ UNETIČ

EKONOMSKA IN TRGOVSKA ŠOLA BREŽICE

Učna vsebina je pripravljena za dijakinje in dijake programa predšolska vzgoja, pri predmetih geografija ali družboslovje za otroke.

Izvajanje učne vsebine je potekalo v dveh delih:

a. Terensko delo ob šoli, kjer so dijaki spoznavali nekatere lastnosti prodnikov: razlikovali so med karbonatnim in silikatnim prodom, razali ter z lupo opazovali razklane primere prodnikov.

Na delovne liste so napisali tudi primere uporabe prodnikov v didaktičnem smislu za predšolske otroke.

b. Analiza terenskega dela v razredu ter prikaz uporabe prodnikov v različnih učnih orodjih, npr. nameščanje, udarjanje, postavljanje v pare, ujemanje , razvrščanje in zaporedje.

Okvir učne vsebine : »Iz malega raste veliko«

Nadosebne vrednote:

Spoštovanje narave in skrb za stanje našega planeta – didaktični material iz naravnih materialov ugodno vpliva na otroka in njegov kognitivni razvoj. Z njim lahko zmanjšamo nakup plastičnih igrač in posledično tudi onesnaževanje (proizvodnja, transport, embalaža).

Opolnomočenje:

Opolnomočiti učence, da so ustvarjalni, prilagodljivi in sposobni pozitivnega delovanja, s čimer ustvarjajo spremembe.

Izkušnja:

Vzbujanje in povečanje radovednosti, uporaba različnih metod in odkrivanje nečesa novega.

Prenosljivost:

Povezanost z naravnim okoljem in dijaki samimi.

Razumevanje:

Kroženje, pretok energije in spreminjanje.

35. RASTLINE IN ČLOVEK

SAŠA LOGAR

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Učna vsebina je pripravljena za učence 4. razreda, z nadgradnjo pa tudi za višje razrede. Vezana je na čas sezone rastlin, t.j. od pomladi do jeseni. Čeprav je pestrost rastlin največja spomladi, jo lahko izvedemo tudi jeseni. Ker na naši poti naletimo tudi na zavarovane rastline, je potrebno učence podučiti, kaj to pomeni in zakaj so zavarovane.

Okvir učne vsebine se glasi: Brez rastlin ni hrane, ni živali, ni življenja, kar učenci spoznajo skozi različne dejavnosti.

Na začetku učne vsebine učencem razdelim sličice rastlin in živali, ki jih povežejo v preprosto prehranjevalno verigo.S pomočjo razgovora in razlage spoznajo zakaj so rastline pomembne za človeka. To je hkrati tudi dober uvod v dejavnosti spoznavanja in raziskovanja rastlin.

Učenci se o rastlinah učijo neposredno v naravi (travnik, gozd). S pomočjo učitelja in preprostih določevalnih ključev spoznavajo rastline in njihovo zgradbo.Lahko postavljajo vprašanja o tem, kako se rastline imenujejo, kakšne so njihove posebnosti, značilnosti, hkrati pa jih jaz kot učitelj s postavljanjem vprašanj spodbudim k bolj natančnemu opazovanju, npr. na kaj vas spominja oblika cveta, zakaj ima cvet tak vzorec, bravo, ... Dejavnosti motivirajo učence k izkustvenemu pridobivanju znanja- učenje preko lastnih čutil (vonj, tip, vid, okus) in izkušenj (npr. zakaj kopriva speče). S preprostimi poskusi spoznavajo tudi skrivnosti rastlin (npr. opraševanje cveta kadulije). Pri vsem igra pomembno vlogo učitelj, zato jih s svojim zgledom pri dejavnostih spodbujam (npr. prežvečim brinovo jagodo, kislico,..) Dejavnosti učenca napeljejo tudi na misel o povezanosti njegovega življenja z rastlinami, s travnikom in gozdom. Staro vedenje o rastlinah in predhodnje izkušnje na koncu povežejo z novim znanjem v detektivski nalogi (naloga iskanja s pomočjo seznama), kjer se učijo tudi sodelovanja in dela v skupini.

36. CLOTHES

ANDREJKA LUKAČ

OSNOVNA ŠOLA DRAGOMIRJA BENČIČA-BRKINA HRPELJE

Učenci so pri medpredmetno povezanih dejavnostih angleščine in gospodinjstva spoznali postopek nastanka oblačil ter možnosti, ki so nam na voljo, ko nam oblačilo več ni prav. Ugotovili so, da imajo zamenjava, reciklaža, ponovna uporaba in predelava oblačil pozitivne učinke na stanje našega planeta. Predvsem pa je bistvenega pomena, da pred nakupom premislimo ali res potrebujemo novo oblačilo. Majhna sprememba, ki jo lahko naredi vsak od nas, ima lahko velik vpliv, saj se na ta način zmanjša količina odpadkov. Učenci so se preizkusili v predelavi bombažne majice s kratkimi rokavi v vrečko in izvedli izmenjavo premajhnih oblačil s sošolci.

37. MERIMO OBSEG V GOZDU

SLAVICA MAJCEN

OŠ NARODNEGA HEROJA RAJKA HRASTNIK

Učenci, ki so bili prisotni na učni uri, so bili stari 10 in 11 let. Pri poučevanju matematike učenci spoznavajo merske količine, katere uporabljajo pri izvedbi določenih dejavnosti. Spoznavanje obsega za učence s posebnimi potrebami predstavlja še posebno velike težave, saj ga pogosto zamenjujejo s ploščino oziroma ga sploh ne razumejo.

Za skupino učencev, ki so obiskovali 4. in 5. razred sem izvedla učno uro po modelu roke. To metodo sem uporabila zato, ker učenje v resničnem svetu s pomočjo izkušnje močno zveča možnost zapomnitve. Uro sem načrtovala tako, da sem upoštevala vseh pet vidikov, ki jih predstavljajo prsti na roki. Vsak prst predstavlja svoje elemente, ki sem jih skrbno upoštevala pri načrtovanju ure.

Učenci so raziskovali gozd na aktiven način, pri tem sem jih usmerjala s pomočjo vgrajenega okvirja oziroma modela petih prstov. V prijetnem okolju so raziskovali gozd, pridobivali so si izkušnje skozi vrednote, ki sem jih spodbujala ter prenašali učenje v življenje na aktiven način. Pri tem sem jih opolnomočila, saj sem jim omogočila celostno razumevane. Na ta način so učenci začutili, da je izkušnja pri merjenju obsega resnična in pomembna za življenje. To jim je omogočilo globje razumevanje in zadovoljstvo, saj je poučevanje potekalo v prijetnem okolju.

Metodo poučevanja po Modelu roke bom pri svojem delu pogosto uporabljala, saj mi omogoča najti nove načine, s katerimi bom učencem lažje osmislila trajnost. Sem velika ljubiteljica narave, zato bom z veseljem izvajala pouk izven učilnice. Za doseganje učnih ciljev moram postaviti dober okvir, ki bo učencem zagotavljal povezanost med vrednotami; opolnomočenjem, izkušnjami, prenosljivostjo in razumevanjem. Na takšen način bom ustvarjala globljo izkušnjo učenja trajnosti.

38. ČAROBNI ŠOTORI IN MAVRIČNE POTI

JULIJANA MAKOVEC

OŠ IVANA CANKARJA LJUTOMER

V prispevku bomo spoznali projekta »Čarobni šotori« in »Mavrične poti«. Gre za razredna projekta učencev petih razredov v dveh zaporednih šolskih letih na Osnovni šoli Ivana Cankarja v Ljutomeru. Čarobni šotori so indijanskim tipijem podobni šotori, namenjeni delu po skupinah ali igri učencev v učilnici na prostem. Mavrične poti pa so čutne poti, ki iz središčnega prostora učilnice na prostem povezujejo vse Čarobne šotore. Po njih otroci hodijo bosi, kar sprošča, spodbuja razvoj nevronskih povezav in utrjuje sklepne vezi.

Projekta sta zasnovana po Modelu roke, saj vključujeta naravoslovne pojme, različna področja življenja in spodbujata nadosebne vrednote. Obenem pa učence opolnomočita za sooblikovanje vzdržne prihodnosti ter jih na različnih stopnjah izvedbe izpostavita stiku z naravnim okoljem. Učenci so v posameznem projektu aktivno sodelovali od njegove zasnove do izvedbe. Njihove ideje so bile upoštevane na vsakem koraku. Odločitve, ki so jih sprejeli, so sprejeli vsi učenci v razredu, saj so jih morali pred razredom predstaviti in utemeljiti. S tem so učenci urili tako jasno komunikacijo kot tudi medsebojne odnose.

V obeh šolskih letih, ko sta potekali izvedbi projektov »Čarobni šotori« in »Mavrične poti«, so se v celotnem obdobju realizirali različni cilji učnega načrta predmetov petega razreda OŠ. Na primer: učenci so se urili v knjižnem in pogovornem jeziku, utrjevali so računanje z enotami, raziskovali so lokalno skupnost in razvijali sodelovalno delo.

Enoletna projekta sta skrb posamezne generacije. Sami so zaslužni za dobršen del izvedbe projekta. Učenci generacije, ki so posamezen projekt izvedli, bodo tudi v prihodnje radi prihajali v učilnico na prostem in skrbeli za njeno obnovo. Hkrati pa se ideja poučevanja izven šolskih učilnic širi po šoli med druge kolegice in kolege učitelje.

39. POZITIVNI IN NEGATIVNI UČINKI OGLAŠEVANJA NA PRIMERU JUMBO PLAKATOV

HELENA MEDVED IVANUŠ

EKONOMSKA IN TRGOVSKA ŠOLA BREŽICE

Naslov učne vsebine: Pozitivni in negativni učinki oglaševanja na primeru jumbo plakatov

Cilji učne vsebine je vzpodbuditi zavedanje, kaj je osnovni namen oglaševanja; ozavestiti, da z oglaševanjem lahko vplivamo na povečanje prodaje in prepoznavnost, hkrati pa tudi na oblikovanje vrednot potrošnika. Ozavestiti, da lahko s spremenjenim načinom razmišljanja vplivamo na prihodnje generacije.

Opis poteka učne vsebine:

Z dijaki se sprehodimo do mesta Brežice, ob prometnih vpadnicah v mesto opazujemo oglasne površine-Jumbo plakate in analiziramo sporočila-slogane.

Opazujemo in vrednotimo:

- sporočila, ki so prodajno naravnana.

- sporočila, ki vplivajo na naše vrednote, na našo osebnost, na pretirano potrošništvo, odvisnost od nakupovanja.

Debatiramo:

-o osnovnem namenu oglasnih sporočil,

-o osnovnem sporočilu oglaševalca,

-o prednostih večje prepoznavnosti prodaje za podjetnika, za mesto oz. za celotno gospodarstvo. (mikro in makroekonomski vidik),

- o pretiranem potrošništvu, odvisnosti od nakupovanja

Ozaveščamo:

- V vsakem trenutku se lahko odločamo za boljšo prihodnost.

- Podjetnik s svojimi odločitvami vpliva na prihodnost potrošnikov v pozitivnem in negativnem smislu.

- „Jaz kot bodoči podjetnik se lahko odločam za boljšo prihodnost“

Na podlagi opazovanja lokalnih oglasov in novih spoznanj bodo dijaki izdelali osnutke oglasov za svoja navidezna podjetja oz. podjetniške ideje (brainstorming sloganov oz. sporočil). Njihova sporočila bodo posledica izkušnje opazovanja oglasov in ozaveščenih nadosebnih vrednot.

Nadosebne vrednote, ki so spodbujene pri dijakih med učno vsebino so spoštovanje in upoštevanje prihodnjih generacij v smislu ohranjanja osnovnih človekovih vrednot; družina, druženje s prijatelji. Prekomerno potrošništvo nas od teh vrednot lahko oddalji.

Hkrati pa se zavedamo tudi pomena zdravega načina potrošništva ter njegovih koristi za celotno gospodarstvo in družbo. Dijaki razvijajo sposobnost kritičnega mišljenja, zavedanje, se naučijo opazovati, primerjati, vrednotiti, analizirati, krepijo ustvarjalnost. Dijaki krepijo zavedanje medsebojne povezanosti ter sposobnosti povzročanja sprememb.

Dijaki ozavestijo , da imajo s svojim spremenjenim načinom razmišljanja možnost spremeniti svet okoli sebe. Kot bodoči podjetniki imajo možnost delovati ne samo za svojo korist ampak tudi za korist drugih.

Področja učenčevega življenja, ki so vključena v učni vsebini so spodbujanje aktivnega prenosa znanja med izkušnjo in po njej; dijaki bodo lahko v celotnem šolskem letu gradili nova prepričanja na podlagi spoznanj, ki so jih izkusili med poukom na terenu. Če bo izkušnja dovolj močna, jo bodo lahko ohranili za celo življenje.

Izkušnje, ki jih učenci doživijo med izvajanjem učne vsebine so povečevanje občutljivosti in spodbujanje učenčeve povezanosti z lokacijo;

Opazovanje oglasov, primerjanje, vrednotenje sporočil, oblikovanje lastnih oglasov-sporočil z zavedanjem, da imajo vpliv na množico potrošnikov.

Kot okvir učne vsebine lahko zastavimo naslednji stavek: »Podjetnikovo delovanje in razmišljanje vpliva na potrošnika danes in v prihodnosti«

Vsak podjetnik se lahko v vsakem trenutku odloči, da bo razmišljal in ravnal drugače. Majhne spremembe pri posameznikih imajo lahko velik vpliv na prihodnje generacije. Podjetnik se lahko v vsakem trenutku odloči, kako bo oglaševal, kaj bo prodajal, kakšne materiale bo uporabljal in pri svojih odločitvah upošteva prihodnje generacije.

40. VODNA UČNA POT

KATARINA MEZEG

OŠ IVANA TAVČARJA GORENJA VAS

Okvir predstavljene učne vsebine je Voda »kri« našega planeta, pri kateri so sodelovali trinajstletni učenci sedmega razreda.

Cilj učne vsebine je bil, da učenci spoznajo in primerjajo rabo vode v preteklosti in sedanjosti.

Skupina petih učencev osmih razredov je pripravila zasnovo vodne učne poti v sodelovanju z lokalno skupnostjo ob otvoritvi prenovljenega vaškega vodnjaka. Tematika se nam je zdela zanimiva in aktualna, zato smo se odločili, da jo predstavijo svojim sovrstnikom v okviru ekodneva.

Pitna voda iz pipe je danes pri nas še vedno samoumevna. Vendar pa se starejše generacije še spominjajo, da je bila prav pitna voda dragocena dobrina, ki so jo ljudje zelo spoštovali

Povezava preteklosti s sedanjostjo, medgeneracijsko sodelovanje, razvijanje spoštljivega odnosa do pitne vode, je bil vsekakor glavni namen predstavljene učne vsebine.

S prenosom učilnice na prosto, so se učenci neposredno soočili z naravo, ki jim je s svojimi zakonitostmi omogočili kritično razmišljanje. Skozi potek Vodne učne poti so se srečali s spoštljivostjo naših prednikov do vode, oblikovali so odnos do vode, ki je potreben za trajnostni razvoj. V skupini svojih vrstnikov so gradili odnose med seboj in odnose z naravo. Seznanili so se s skrbjo za lokalno okolje, spoznali so pomen povezanosti človeka in narave. Ugotovili so, da je naša prihodnost odvisna od našega sedanjega delovanja. Učenci so kritično razmišljali o človekovih posegih v naravo in razvijali svojo odgovornost do okolja.

Učitelji smo bili tokrat zgolj spremljevalci, saj je bila vloga izobraževalca zaupana učencem vodičem, ki so predstavljali Vodno učno pot.

Učenci so ob zaključku Vodne učne poti ugotovili, da so prav oni predstavniki mlade generacije, ki bo v prihodnosti občutila, da pitna voda iz pipe ni več samoumevna.

Prav zato je potrebno, da že sedaj krepijo in razvijajo svojo odgovornost za sooblikovanje vzdržne prihodnosti.

41. OBSEG IN PLOŠČINA LIKOV V NARAVI

MOJCA MEZEG DRMOTA

OŠ IVANA TAVČARJA GORENJA VAS

Učna ura poteka zunaj v okolici šole (brunarica pri teniških igriščih). S sabo ima vsak učenec dve barvici – modro in rdečo. Učenci se razdelijo v pet skupin (skupina ima štiri učence oz. pet). Vsaka skupina dobi vrečko, kjer so kuverte in gradivo za izvajanje nalog ter navodila. Naloge rešujejo sami. Jaz jim pomagam samo takrat, ko morajo preverjati rešitve.

Namen ure je, da učenci dosežejo naslednje cilje:

- *ponovijo pojem obseg lika,*
- *izračunajo obseg poljubnega lika, če so dane dolžine njegovih stranic,*
- *ponovijo pojem ploščina lika,*
- *računajo ploščine sestavljenih likov,*
- *ugotavljajo, ali sta dana lika ploščinsko enaka,*
- *ponovijo računanje obsega in ploščine pravokotnika in kvadrata,*
- *ponovijo pretvarjanje dolžinskih in ploščinskih enot,*
- *spoštujejo naravno in se zavedajo, da je skrb za planet bistvena za trajnostni razvoj.*

42. POGLED SKOZI OBJEKTIV FOTOAPARATA

BOJANA MIHALIČ STRŽINAR

OŠ IVANA TAVČARJA GORENJA VAS

Učna snov Pogled skozi objektiv fotoaparata je namenjena učencem od 6. do 9. razreda. Izvaja se 4 šolske ure in poteka v računalniški učilnici, ter v naravi našega šolskega okoliša. Učenci v učilnici pridobijo skozi raziskovalno učenje teoretično znanje o različnih vrstah fotografiranja. V skupinah na podlagi vprašanj iščejo in raziskujejo potrebna znanja za izpolnitev učnega lista, ki ga potrebujejo za nadaljnje delo v naravi. S to metodo učenci prevzamejo odgovornost za svoje lastno učenje in skupina na koncu reševanja učnega lista komunicira med seboj o tem; kaj so se naučili in na kakšen način so to znanje pridobili. Naš šolski okoliš krasi tudi gozd, zato so se učenci lahko porazdelili na svoja mesta. Tam so na podlagi samostojno pridobljenega znanja lahko izbirali katero vrsto fotografije bodo uporabili in seveda so morali svojo odločitev utemeljiti. Ko so učenci prisluhnili naravi in razgledu, ki ga imajo pred, pod ali nad seboj, so začutili tudi povezanost z naravnim okoljem, kajti vključili so tudi svojo glavo, srce in oko. S tem se jim tudi vzbuja in povečuje radovednost; kakšno fotografijo pa lahko jaz naredim? Ob opazovanju pridobijo tudi priložnost za uživanje v naravnem okolju, odrivanju novih naravnih motivov za fotografiranje, začutijo povezanost človeka z naravo, mogoče začutijo tudi spoštovanje do narave in skrb za stanje našega planeta. Seveda pri opazovanju in iskanju naravnega motiva za fotografijo se pojavlja tudi zavedanje, da nismo sami na planetu, ampak je tudi živa in neživa narava okoli nas. Po končanem fotografiranju se z učenci vrnemo v računalniško učilnico in jih arhiviramo. Na tej učni poti iskanja naravnih motivov skozi objektiv fotoaparata so učenci našli zelo lepe motive in fotografije smo razstavljali v šolskih prostorih.

43. POJDIMO NA VRT

URŠKA MIHEVC

OŠ ŠMARTNO POD ŠMARNO GORO

V mesecu aprilu smo na šolskem igrišču z učenci zasadili svoj razredni vrt. Učna vsebina se je začela že veliko prej, ko so učenci spoznali vrt, kot življenjsko okolje. S pomočjo različne literature so odkrivali značilnosti in lastnosti vrta. Sledilo je načrtovanje za lastno zasaditev. Idej, usklajevanj in odločitev je bilo v času načrtovanja veliko. Pa tudi kasneje, ob zasaditvi in vsakodnevnem urejanju vrta. Zanj smo skrbeli vse do konca šolskega leta. Obiskovali smo ga v različnih delih dneva (pred poukom, med glavnim odmorom, po pouku...) in skrbeli zanj. Sproti smo reševali probleme s škodljivci (price, polži, plevel), zalivanjem... V sredini meseca maja smo že lahko nabirali prve jagode, kmalu je zrasla tudi solata, korenje... Tekom učne vsebine so se učenci navajali na potrpežljivost, sodelovanje, timsko delo, odgovornost za skupno dobro, pridobivali so si nova znanja, spretnosti, predvsem pa so uživali ob pridelavi, pripravi in uživanju hrane, ki so jo sami pridelali. Nekateri so vrt obiskovali tudi ob koncu tedna, ponosno so ga kazali svojim starše, od doma so nosil palice in privezovali paradižnik. Skratka, bili so navdušeni nad razraščanjem njihovega vrta in dobro voljo je bilo opaziti skozi ves dan, tudi pri ostalih učnih urah. V juniju, ko je bilo na vrtu že zelo živahno, so dežurni učenci odšli po zelenjavo, jo umili in ponudili ostalim učencem poleg šolske malice. In prav vsem je šla v slast. Iz dneva v dan smo dosegali zastavljene učne cilje in lahko rečem, da je imela učna vsebina močan motivacijski element.

44. POSLIKAVA BOMBAŽNE VREČKE

JASMINA NEDANOVSKI

OŠ METLIKA

Poslikava bombažne vrečke z uporabo toplo/hladnega in barvnega kontrasta ter barvne nasičenosti upoševaje modela roke.

Pri učni vsebini so vključena področja učenčevega življenja:

- Omogočiti učencem refleksivno in kritično razmišljanje-upoštevanje različnih perspektiv za doseganje utemeljenih mnenj in odločitev

- Dopustiti učencem, da prevzamejo odgovornost za lastno učenje in razmislijo o tem, kaj so se naučili in na kakšen način

- Opolnomočiti učence, da so ustvarjalni, prilagodljivi in sposobni pozitivnega delovanja ter s tem povzročanja sprememb

- Najmočnejše –Omogočiti učencem, da se zavedajo medsebojne povezanosti-jaz, ti in svet okoli nas

45. NAJ OSTANE TRAVNIK ŠE NAPREJ ČUDOVIT

JANA OBLAK

OŠ IVANA TAVČARJA GORENJA VAS

Učna vsebina je primerna za predšolske otroke in učence prve triade.

Okvir učne vsebine je: »Vsi smo narava. Uporabljajmo glavo, srce in roke. Ne glejmo stran, bodimo zgled.«

Učenci vedo, da se smeti ne mečejo v naravo. Pa znajo tudi odreagirati, če so priča takemu dejanju? Kakšna je usoda smeti in zakaj nas motijo? Začetnemu izzivu učiteljice sledi branje pravljice Kakšen čudovit travnik. Slikanica z nazornimi ilustracijami prikazuje nespametno ravnanje odraslih, ki jih zaslepi lastno ugodje in čudovit travnik postopno spremenijo v mesto. Svojih napak se zavejo šele, ko jih na to opozorijo otroci. Ko se meščani v pravljici lotijo prvih gradbenih posegov v naravo, učence povabim, da gradijo z njimi. Kljub nestrinjanju s pravljičnimi liki se lotijo gradnje s kockami. Mesti v knjigi in na našem travniku rasteta. Učenci so vznemirjeni, ko meščani vedno znova ponavljajo, da je travnik vendarle dovolj velik še za to in ono. Ob koncu pravljice se strinjamo, da je bil travnik prej lepši. Do istega spoznanja so prišli tudi pravljični liki, četudi šele po uporu otrok. Zaključek pravljice vendarle prinaša novo upanje. Bodo odrasli tokrat pametnejši? Tudi otroci lahko vplivajo, ne samo v pravljici, ampak tudi v resničnem življenju. Znanje je moč. Delaj dobro, bodi zgled. Vsi moramo biti zgled in moramo vplivati tam, kjer moremo. Premisli, preden nekaj storiš. Mesto na šolskem travniku so otroci podrli in pospravili, trava se je spet poravnala, živali so prilezle in priletele nazaj. Resnični posegi pa so nepovratni. Podrto drevo ne zrase več, pregnane živali se nimajo kam vrniti. Vsi smo narava, močno povezani in soodvisni. Da tudi snovi v naravi krožijo, učenci po več kot dvomesečnem vsakotedenskem opazovanju razkrajanja smeti, lažje razumejo.

46. RAZREDNA EKSPEDICIJA

MATJAŽ PALČIČ

Ekspedicija se začne ob 7.00 z zborom pred šolo ter prvimi navodili glede poti in varnosti. Po polurni vožnji iz doline na pobočje Gorjancev, kjer je izhodišče poti dobrih 500 m višje od šole, učenci pričnejo s premagovanjem strme vzpetine. Pri tem vsak posameznik nekaj časa nosi nahrbtnik s plezalno opremo, pri tem si učenci medsebojno pomagajo in tako to prenašanje težkega bremena do konca poti doživijo vsi.

Ob poti opazujejo dolino pod seboj ter prepoznavajo kraje in druge elemente, se orientirajo, opazujejo vrtače, ki jih je na tem delu Gorjancev precej. S preprostim izračunom in metodo podobnih trikotnikov določijo višino osamelega drevesa. Na robu travnika odkrijejo več mravljišč, jih opazujejo in ovonjajo mravljično kislino.

Pot nadaljujejo po izpostavljenem delu poti, kjer so izedno pozorni na svojo hojo, kakor tudi na korake sošolca pred njim in za njim. Na določeni točki, doživijo spust z vrvjo. Ob čakanju na spust učenci, na sicer izpostavljenem delu, vadijo piskanje na travo in oponašanje sove. Pomagajo tudi pri spuščanju sošolca ob mojem nadzoru, kjer poprimejo za vrv ter spustijo sovrstnika po strmini.

Na nadaljevanju poti hitrejši del skupine pušča oziroma nastavlja potne znake počasnejšemu delu, da lažje sledijo pravi smeri, saj je tu povečini brezpotje. Ob tem si še pomagajo z radijskimi postajami, kjer se naučijo pravilnega pogovarjanja preko teh naprav.

Na določenem delu pred lovskim bivakom sredi gozda pripravijo in zakurijo ogenj. Tu upoštevajo stroga varnostna pravila, kar se tiče varovanja okolja, saj kurijo praktično sredi gozda pa čeprav na kurišču, ki so ga že pripravili lovci in je primerno in relativno varno. Nabirajo suhljad in veje postavljajo v preprosto piramido. Klobase in hrenovke nabadajo na že prej pripravljene rogovile iz svežih vej in pečejo na primerni razdalji od ognja. Pri tem pazijo na higieno. Opazijejo tudi spreminjanje lesa v pepel. Po obedu in počitku ogenj pogasijo z vodo ob tem opazujejo, kako se tekoča voda spreminja v paro.

Ob slikoviti stezi opazujejo teren, rastline in živali ob njej. Pri tem so pozorni, da živa bitja ne poškodujejo. Po dobri uri hoje po drugem delu vzpetine pot sklenejo na istem mestu, kjer so jo pričeli zjutraj. Tako naša krožno pot predstavlja tudi kroženje snovi v naravi.

47. ZDRAVILNA MOČ ZELIŠČ

POLONCA PEČEK

OŠ LOG - DRAGOMER

Na šolskem vrtu smo pridelali zelišča (peteršilj, meta, žajbelj, timijan, ognjič, sivka) in jih posušili. Učenci so zelišča okušali in spoznavali njihove zdravilne učinke. Naredili so knjižice zelišč v katerih so zapisane njihove značilnosti in posebnosti. Posušena zelišča smo pakirali v lončke in jih postavili na šolsko stojnico (bazar), kjer so starši lahko dobili domača šolska zelišča.

48. ŽIVLJENJE IN DELO ARHITEKTA JOŽETA PLEČNIKA

SMILJANA PEKLAJ

OŠ MIRANA JARCA LJUBLJANA

Učno uro sem izvedla z devetošolci.

ŽIVLJENJE IN DELO ARHITEKTA JOŽETA PLEČNIKA

Učenci spoznajo Jožeta Plečnika kot največjega slovenskega arhitekta in enega od velikanov evropske arhitekture prve polovice 20. stoletja, ki je s svojimi deli zaznamoval tri prestolnice, Dunaj, Prago in še posebej Ljubljano. Mojstrovine njegove arhitekture v Ljubljani so edinstvene in brezčasne. Plečnik je želel, da bi Ljubljano preobrazil v nove Atene. Njegova najbolj znana grška struktura je prav stadion, ki smo si ga z učenci ogledali in tudi predstavili v Modelu roke. Stadion obdajajo grški stebri, ki še najbolj poudarjajo njegovo novo atenskost. Z učenci smo na terenu ugotovili, da danes ta objekt propada zaradi stroge zaščite. Ker je to Plečnikova stvaritev, je zaenkrat ni bilo moč prilagoditi sodobnim športnim objektom.

V razredu sem imela najprej kratko predstavitev, o čem se bomo pogovarjali pri šolski uri in kako bomo izvedli učno uro po Modelu roke.

Ker je Plečnikov stadion v neposredni bližini naše šole, smo se peš odpravili na teren, kjer smo ugotavljali, kakšen primer arhitekture so stebri oziroma t.i. kolonada ob Dunajski cesti. Učenci so imeli s seboj likovne pripomočke, da so skicirali stadion. Ko smo se vrnili v šolo, so v računalniški učilnici po spletu poiskali podatke o znanem arhitektu in pripravili prezentacijo, ki so jo potem predstavili sošolcem. Nekateri učenci so uspeli pripraviti plakat. Napisali so tudi vtise o učni uri, ki so bili pozitivni. Učencem se je zdela učna ura zanimiva, kreativna. Pri delu so bili zelo motivirani. Učna ura je povezala več predmetov hkrati (likovno umetnost, zgodovino, geografijo, računalništvo, slovenščino).

Pri nadosebnih vrednotah so učenci pridobili spoštovanje in upoštevanje prihodnji generacij ter spoštovanje izjemne kulturne dediščine.

Pri kompetencah za oblikovanje trajnostne prihodnosti učenci pridobijo izkušnjo, opolnomočenje, prenosljivost in vrednote.

Med učno vsebino so vključeni tudi naravoslovni pojmi: skrb za okolje in prostor, ekologija.

Učenci so pri učni uri raziskovali, razmišljali, analizirali in pridobili izkušnjo. Uporabljali so različne metode, odkrivali nove vsebine. Delali so na terenu, v skupini, uporabljali IKT, pripravljali plakate.

Učenci so z navdušenjem sodelovali pri učni uri, saj smo združili prijetno s koristnim. Ura geografije se je odvijala v naravi, na prostem, urbanem okolju in v računalniški

učilnici. Izvedli smo medpredmetno sodelovanje in povezali geografijo z zgodovino, likovno umetnostjo, računalništvom. Učenci so spoznali izjemno osebnost, katere dela so v neposredni bližini šole. Za zaključek so povedali, da je Ljubljana izjemno mesto in da je Plečnik vdihnil neizbrisljiv pečat. Našega prelepega mesta si ne moremo predstavljati brez njegovih edinstvenih stvaritev.

OKVIR

VEČNI ARHITEKT JOŽE PLEČNIK - MODERNISTIČNI MISTIK

49. NAŠ KRAJ – GOZDNA MAKETA

MARJANA PENCA PALČIČ

Učna vsebina je primerna za učence 2. razreda (8 let). Z učenci se odpravimo v bližnji gozd. Učenci si pogledajo nekaj skic domače pokrajine. Pogovorimo se o ostalih možnostih prikazov pokrajine kot je maketa in o materialih, ki jih lahko uporabimo pri izdelavi makete. Dogovorimo se, da bomo naredili maketo iz materialov, ki jih najdemo na goznih tleh. Omejimo prostor gibanja in se dogovorimo za znak zbora (zvok zvončka). Delo poteka skupinsko. Učenci najprej narišejo svojo skico realne domače pokrajine, ki so jo opazovali ali pa skicirajo domačo pokrajino in ji dodajo nekaj sprememb, ki bi jih lahko v prihodnosti povzročil človek ali narava. Iz materiala, ki ga najdejo v gozdu, naredijo maketo domače pokrajine, ki so jo skicirali. Po končanem delu sledi ogled skic in maket skupin. Pred predstavitvijo skupine skušamo ugotoviti ali je skupina skicirala in pripravila maketo realne domače pokrajine ali spremenjene. Vsaka skupina predstavi svojo skico. Delo skupin evalviramo. Tekom učne ure so pri učencih spodbujene nadosebne vrednote: ljubezen do narave, razvijanje spoštovanja do domače pokrajine, medsebojno sodelovanje, povezovanje. Učenci razvijajo spoštovanje do okolja, narave, domače pokrajine, zavedajo se medsebojne povezanosti – jaz, ti in svet okoli nas, so ustvarjalni, prilagodljivi ter sposobni povzročanja sprememb, kritično razmišljajo – upoštevajo različna mnenja in odločitve. Vzgojno-izobraževalni proces v naravi omogoča večjo povezanost med učenci, naravnim okoljem, okoljem, ki ga je oblikoval človek in spodbuja aktivni prenos znanja med izkušnjo in po njej. Med izvajanjem učne vsebine je bila uporabljena metoda opazovanja, pogovora in metoda praktičnih del. Učenci so med delom uživali. V delo so bili uključeni vsi. Dosegli so vzgojno-izobraževalne cilje. Narisali so zanimive in ustrezne skice ter naredili makete.

50. POVEZANOST Z NARAVO – ZELIŠČNI VRT

ANJA PENCELJ

OŠ DRAGOMELJ

Učna vsebina je namenjena povezovanju učencev z naravo oziroma zelišči ter spoznavanju le-teh preko vseh čutil. Učna vsebina bo potekala v več korakih, skozi daljše časovno obdobje. Namenjena je učnecem od šestega do dvanajstega leta starosti. Okvir učne vsebine je moč zeliščnega vrta.

Kratek opis vsebine:

1. Sprehod v naravi in spoznavanje zelišč

Z učenci bomo prebrali poglavja v knjigi Zelišča male čarovnice ter se pogovorili o zeliščih, njihovi uporabi ipd. Nato bomo odšli na sprehod po bližnji okolici in iskali različna zelišča. Naloga učencev bo, da bodo poskušali sami in nato še s pomočjo slik poiskati določene rastline in zelišča v naravi. Nato bo sledil pogovor o rastlinah, njihovi uporabnosti, izgledu, vonju, strukturi ipd. Že na tem mestu bodo spoznavali rastline preko več čutil. Pogovorili se bomo o tem ali rastline lahko trgamo in, če obstajajo kakšne zaščitene vrste, ki jih ne smemo trgati ipd.

2. Izdelovanje zeliščnega vrta

Skupaj z učenci bomo v šoli izdelali zeliščne vreče iz jute, kamor bomo presadili različna trajna zelišča (meta, melisa, origano,..). Učenci bodo spoznavali pripomočke, potrebne za presajanje ter sam postopek presajanja. Zelišča bodo nato opremili s imenskimi tablicami ter jih po svoje lahko tudi okrasili. V ta korak bomo torej vpletli likovno ustvarjanje, fino motoriko in razvijanje številskih predstav (štetje listov...) ipd.

3. Uporaba zelišč za različne vzgojno-izobraževalne namene (izdelovanje čajev, urjenje fine motorike, urjenje štetja, razvijanje številskih predstav, razvijanje samostojnosti in odgovornosti za naravo...)

Z učenci bomo opazovali proces rasti zelišč in skrbeli za njihov razvoj. Učenci bodo na ta način morali prevzeti odgovornost za skrb za naravo. Zelišča bomo uporabljali za različne vzgojno-izobraževalne namene, med drugim za razvijanje številskih predstav (»koliko listov je zraslo?«, »katero zelišče ima več\manj listov?«, ter »koliko več\man«j...) ter pripravo različnih čajev, ki jih bomo tudi pili.

51. RAZMNOŽEVANJE RASTLIN

MAŠA PETAN OMEJEC

OŠ LESKOVEC PRI KRŠKEM

Učna vsebina je primerna za učence tretjih razredov, 8 let.

Okvir učne vsebine: Poznavanje razmnoževanja rastlin za njihovo ohranjanje

Na začetku smo preverili naše predznanje o živih bitjih in o razmnoževanju le teh. Na podlagi ugotovitev, smo naredili načrt in zapisali konkretne dejavnosti, ki jih bomo izvedli. Sledili smo učnim ciljem. Obiskali smo knjižnico in si izposodili knjige. Iskali smo podatke in raziskovali kako se razmnožujejo rastline. Pomagali smo si tudi z računalniki in podatke pridobivali s pomočjo staršev. Delo je potekalo v manjših skupinah ali individualno. Ogledali smo si tudi nekaj kratkih dokumentarnih filmov. Spoznali smo, da se rastline razmnožujejo s semeni, gomolji, podtaknjenci in čebulicami. Sledile so konkretne dejavnosti, ki smo jih izvedli v razredu. Vsak otrok je v šolo prinesel svoj lonček za rastlino, nekaj zemlje in seme. Najprej smo si skupaj ogledali katere rastline se razmnožujejo z gomolji in kako sploh zgleda gomolj. Enako smo naredili za čebulice, podtaknjence in semena. Zavihali smo rokave in sejali, sadili, podtikali. Na lončke smo zapisali datum in ime rastline. Sledilo je opazovanje in beleženje. Rastline smo postavili na različna mesta v razredu in jim nudili različne pogoje za rast (voda, svetloba, toplota). Ugotovili smo kaj rastline potrebujejo za rast. Nekaj rastlin smo odnesli domov, druge pa smo presadili na šolski vrt, ki smo ga prej uredili. K sodelovanju smo povabili babice. Učenci so pri ureditvi vrta upoštevali, da morajo biti gredice ločene, da bodo rastline bolje uspevale, če bodo imele dobrega soseda, da so na vrtu zelo pomembne žuželke. Zato smo izdelali zraven tudi žužkohotel. Na vrtu smo postavili tudi kompostnik. Zanimivo je bilo, ko smo z rokami rahljali zemljo, pleli okoli rastlin, rezali travo, našli deževnika in ga opazovali, poslušali petje ptic, menjali polnila, zalivali... Obiskali smo tudi cvetličarno in spoznali delo vrtnarja. Skrbeli smo za vrt, sproti pobirali pridelke, kuhali zelenjavno juho, pekli palačinke in jedli solato... Na koncu smo zapisali še refleksije.

52. SVETLOBA – PRAKTIČNO DELO (UVOD V VSEBINSKI SKLOP)

MARTINA PETERLIN

OŠ LESKOVEC PRI KRŠKEM

"Na svetu si, da gledaš sonce. Na svetu si, da greš za soncem. Na svetu si, da sam si sonce in da s sveta odganjaš – sence." (T. Pavček)

Naslednja učna vsebina je pripravljena za učence 7. razreda. Zapis v dnevnik po izvedbi te ure naravoslovja z učno vsebino pripravljeno po Modelu roke bi lahko bil Svetloba – uvod v snov s praktičnim delom. Okvir učne vsebine je: Sonce - naše največje naravno svetilo, ki je gonilna sila življenja na našem planetu.

Cilji učne vsebine so, da učenci

- *sistematično opazujejo, poimenujejo ter opišejo snovi in predmete;*
- *izvajajo osnovne eksperimentalne tehnike;*
- *sisitematično opazujejo in izvajajo meritve ter zapisujejo eksperimentalna opažanja in meritve;*
- *spoznajo, da svetlobna energija lahko povzroča segrevanje snovi,spremembe agregatnega stanja;*
- *spoznajo, da svetloba posreduje sliko okolice in da so telesa vidna, ker oddajajo ali odbijajo svetlobo;*
- *opredelijo pojem svetilo, osvetljeno telo, senca;*
- *spoznajo, da se pri odboju na hrapavi beli površini svetloba razprši, na gladki pa se odbije le v eno smer.*

Pri delu sem uporabila učno obliko delo v dvojicah in učne metode, kot so metoda opazovanja, zaznavanja, občutenja (metoda praktičnega dela, eksperimenta).

Učenci so v spremstvu učitelja in laboranta odšli na šolsko igrišče in zelenico ob šoli. Tam jih je čakal material za delo. Po navodilih zapisanih na učnem listu so samostojno v parih izvedli vaje (osvetljeno telo, vzporedne sence, taljenje ledu, črno – belo telo, odboj svetlobe …). Sproti so si tvorili zapiske opažanj. Skrbeli so za varnost, doslednost in red pri delu. Evalvacija dela s poročanjem je sledila prihodnjo šolsko uro v učilnici. K vsebini praktičnih nalog smo se vračali večkrat tekom obravnave snovi znotraj vsebinskega sklopa Energija in tako teoretična znanja navezali na izkušnje.

53. BELOKRANJSKO LJUDSKO IZROČILO

BARBARA PEZDIRC

OŠ MIRANA JARCA ČRNOMELJ

Učenci so pri pouku slovenščine, družbe, gospodinjstva in likovni umetnosti spoznavali Belokranjsko kulturno dediščino. V "učilnici na prostem" so spoznali pomen rastlin in živali. Osredotočeni so bili predvsem na čebele in kokoši, saj smo za izdelavo pisanic potrebovali vosek in kokošja jajca. Pridobljena kokošja jajca so odnesli v šolo, kjer so izdelovali pisanice.

54. GOZD KLJUB SVOJI MOGOČNOSTI NI NEUNIČLJIV

MOJCA PIRC

OŠ ŠMIHEL

Učna vsebina z okvirjem "gozd kljub svoji mogočnosti ni neuničljiv", je pripravljena po Modelu roke za učence razredne stopnje, stare od 8 do 10 let. V učni vsebini, ki je bila izvedena za učence 3. razreda (starih od 8 do 9 let), so učenci poglobili že obstoječe znanje o gozdu, spoznavali dobrine, ki jih gozd ponuja človeku in razmišljali o pomenu mogočnih gozdov, ki jih je človek že v veliki meri oskrunil in izrabil več, kot bi bilo potrebno za normalno sožitje človeka in gozda. Prav tako učenci spoznavajo, da je gozd dom mnogim živalim in rastlinam, ki jim ob nepremišljenem ravnanju človek lahko hitro uniči dom in poruši naravno ravnovesje. Učence učitelj mora usmeriti tudi v razmišljanje o prihodnjih generacijah, ki bodo živele v okolju, kakršnega bomo mi zapustili. Bistven cilj načrtovane teme, za izvedbo katere potrebujemo minimalno štiri šolske ure, je, da učenci do novega znanja pridejo v naravnem okolju, z vsemi čutili in s pomočjo lastnega odkrivanja in raziskovanja. Zelo pomembno je, da učitelj učno vsebino izvede v gozdu, kjer so učenci v neposrednem stiku z naravo. Učna vsebina je zasnovana tako, da priprava in evalviranje potekata v šoli, vse ostalo terensko delo in učenje pa v naravnem okolju, kjer je učitelj usmerjevalec, učenci pa aktivni udeleženci. Učna vsebina ponuje veliko možnosti za medpredmetno povezovanje, znanje učencev pridobljeno po Modelu roke pa je kvalitetnejše in trajnejše. Pri delu ob usmerjanju učitelja učenci pridejo do skupnih zaključkov, da sta človek in gozd močno povezana, zato ravnanje ljudi ne sme biti le v njihovo korist, pač pa tudi v korist gozda in njenih prebivalcev.

55. RAZISKUJEM DOMAČI KRAJ

IRENA PLATIŠE

RAZISKOVANJE, SPOZNAVANJE IN OHRANJANJE RAZLIČNIH ŽIVLJENJSKIH OKOLIJ je okvir izpeljane učne vsebine z učenci 1. razreda. Izbrano učno vsebino bi se lahko z nekaj prilagoditvami izvedlo tudi v 2. in 3. razredu.

Raziskovanje domačega kraja je potekalo strnjeno 5 ur v obliki dopoldanskega naravoslovnega dne.

Opis izvedbe učne vsebine:

1.UVOD

Učence sem zjutraj zbrala na zelenici ob šolskem igrišču. Usedli smo se na tla in preko različnih igric/dejavnosti začutili naravo.

-Zaprli smo oči in prisluhnili jutranjemu ptičjemu petju,

-pobrali kamenček in ga otipali,

-z bosimi stopali smo se sprehodili po jutranji rosi,

-opazovali in opisovali smo drevesa/cvetlice, ki so zacvetele ob šolskem igrišču.

Nato sem učence pripravila za terensko delo:

-pregled nalog, ki jih bodo reševali na terenu,

-razlaga branja zemljevida-ponovitev,

-varnost,

-skrb za naravo (hodimo po urejenih poteh, ne uničujemo cvetja, rastlin, pobiramo smeti, ki jih najdemo na poti…),

-razdelitev materiala, ki ga bodo učenci odnesli na delovne postajo.

2. TERENSKO DELO

Učenci so po skupinah odšli na teren. Zaradi varnosti jih je spremljala ena učiteljica. Vendar pa smo dovolile, da so delo opravljali čim bolj samostojno. Dovolile smo jim, da so sami raziskovali naravo. Njihove spodbude, beseda, dejanja so umerjale pogovor, aktivnosti. Učni list je bil okvir, delalo in pogovarjalo se je še veliko več.

Učenci so na teren odšli s pomočjo zemljevida, na katerem je bilo s fotografijo označenih pet postajališč. Na vsakem postajališču so učenci rešili predvidene naloge.

3. ZAKLJUČEK

Skupaj z učenci smo se zbrali pri peskovniku. Učenci so izdelali preprosto maketo domačega kraja in ponazorili kotičke (življenjska okolja), ki so jih obiskali danes. Ob maketi so učenci pripovedovali o svojih izkušnjah, spoznanjih in doživetjih na današnjem terenskem delu.

Skupaj smo pregledali tudi rešene učne list in razpredelnice z nabranimi »zakladi« različnih življenjskih okolij.

56. ŽIVLJENJE NA TRAVNIKU

ANJA PODOJSTERŠEK

OŠ KOLEZIJA

Učno vsebino Življenje na travniku sem izvedla v prvem razredu. Na travniku smo preživeli 5 šolskih ur. Spoznavali smo travnik kot življenjsko okolje rastlin, živali in ljudi. Naša šola se nahaja v centru Ljubljane. V okolici šole je sicer kar nekaj travnatih površin in učenci vsakodnevno hodijo mimo njih. S pomočjo učne vsebine sem jim želela približati nekaj vsakodnevnega, nekaj samoumevnega. Šele, ko so otroci začeli raziskovati travnik, so ugotovili, da se v njem skriva življenje. Poskušala sem jim prikazati in ozavestiti to, da smo ljudje povezani in odvisni od narave. Da se pri obisku kateregakoli naravnega okolja v nas sproščajo različna čustva in občutki, če se le ustavimo, prisluhnemo, želimo videti in se kaj novega naučiti.

Tako smo najprej začeli z opazovanjem travnika preko naših čutil. Kaj vidimo, kaj slišimo, kaj vonjamo, kako se počutimo. Svoje občutke smo zapisali oz. narisali na učni list. Nadaljevali smo z opazovanjem travniških cvetlic in trav. V parih smo prešteli trave, cvetlice, pogledali barvo, vzeli povečevalno steklo in si rastlino natančno ogledali. Nato je par rastline med seboj primerjal. Nekaj rastlin smo vzeli s seboj v razred, da smo si jih natančno ogledali in v literaturi poiskali njihovo ime.

Nato smo vzeli lončke za opazovanje živali ter jih poiskali čim več. Živali smo po opazovanju vrnili nazaj na travnik, s skicami na učnih listih pa smo potem v razredu s pomočjo knjig in določevalnih ključev poskušali izvedeti, katere živali smo našli.

Zadnji dve uri smo posvetili temi o ljudeh na travniku, zakaj jih ljudje uporabljamo in kako jih ohranjamo. Pogledali smo si nekaj filmčkov na spletnem kanalu o kmetovanju, košnji ipd. Pogovarjali smo se tudi o pomembnosti ohranjanja travnikov in o skrbnem ravnanju z njimi.

57. SAJENJE SEMEN

JANJA PRINČIČ

OŠ IVANA ROBA ŠEMPETER PRI GORICI

Učna vsebina "Sajenje semen" je bila pripravljena in izvedena v 2. razredu osnovne šole za otroke starosti 7 do 8 let.

Otroci so se pri učni uri v naravi s praktičnim delom naučili, kako sadimo semena, kaj le-ta potrebujejo za kalitev in normalno rast. Na podlagi konkretne izkušnje so ugotovili/doživeli, kako soodvisni smo ljudje in rastline, kako lahko na prijeten način odkrivajo nova znanja skozi izkušnjo in kako lahko njihovo sodelovanje enega z drugim pozitivno vpliva na prijetnejši potek in na koncu tudi uspešno realizacijo ciljev. Zavedajo se pomena svojih skrbnih dejanj in ugotovijo, da semena brez vode ne kalijo.

Doslej nisem izpeljala veliko učnih ur v naravi, me je pa dana pozitivna izkušnja spodbudila, da bom v letošnjem šolskem letu izvedla v naravi več učnih ur, tudi pri drugih predmetih, ne le pri spoznavanju okolja.

58. HVALA TI, DREVO! (THANK YOU, TREE!)

LILIJANA PUHNER

OŠ SLIVNICA PRI CELJU

Učna vsebina se je pričela z mednarodnim eTwinning projektom World Thinking Day – 22nd February 2018, v katerega so bili vključeni četrto- in petošolci (starost: 9–11 let) pri predmetih tuji jezik angleščina (TJA) in naravoslovje in tehnika (NIT). Na svetovni dan razmišljanja (22. februarja 2018) so učenci v razredu posadili drevesa, katerih rast so nato opazovali skozi daljše časovno obdobje. Učenci so za svoje rastline skrbeli, jih raziskovali, zbirali podatke in beležili spremembe ter svoja razmišljanja na opazovalni list. Tako pri NIT kot tudi pri TJA smo se pogovarjali o skrbi za rastlino, za naše okolje in za odnose v razredu, o koristih gozda za človeka, o naši soodvisnosti, kaj potrebujemo živa bitja za rast/svoj obstoj, razložili smo tudi fotosintezo. V mesecu maju, ko se je vreme že dovolj otoplilo, so učenci presadili svoja drevesa v gozd in jih obiskovali tudi izven časa pouka. Med urami angleščine na prostem so učenci sodelovali pri različnih jezikovnih in senzomotoričnih dejavnostih, npr. opazovalni sprehod, objemanje dreves, najdbe v naravi, gibalna igrica "Busy, busy forest", gibalna pesmica "Five little rabbits", pisanje s kamenčki, izdelovanje plakata iz naravnih materialov. Učno vsebino smo zaključili z razmišljanjem, zakaj smo ljudje lahko drevesom hvaležni.

Okvir učne vsebine je, da smo vsa živa bitja med seboj povezana, soodvisna in enakovredna, človek pa naravi ne le jemlje, vendar ji lahko tudi nekaj vrne (učenci so posadili drevo). Učenci so najprej razvili poseben odnos do svojih rastlin, jih negovali in opazovali. Skrb za rastlino smo simbolično prenesli tudi na negovanje odnosov v razredu in skrb za okolje. Učenci so spoznali, da lahko z lastno aktivnostjo tudi sami pomagajo naravi, se je bolj zavedajo, jo čutijo, cenijo in spoštujejo. Spoznali so tudi, da smo drug od drugega soodvisni in v svoji neponovljivosti in unikatnosti enakovredni.

59. RAVNOTEŽJE, RAVNOVESJE, MIROVANJE

NATAŠA RAČIČ

OŠ LESKOVEC PRI KRŠKEM

Vsebina je primerna za starost otrok od 7 – 8 let.

Okvir vsebine: Jaz, ti, predmeti v ravnovesju, ravnotežju in mirovanju

POVZETEK

Učna vsebina je del sklopa Gibanje in snovi. Učno vsebino sem obravnavala s korelacijo pri ŠPO, LUM in SPO in je bila izvedena na prostem skozi celoten teden, časovni obseg trajanja je 9 ur.

Dve uri ŠPO sem namenila izvajanju vaj za ravnotežje. Pojem ravnotežje so že poznali iz prvega razreda in drugega preko iger pri urah ŠPO. Preko izkustvenega učenja, demonstriranja in eksperimentiranja, ki je zajemalo igro in praktično delo smo se učili obvladovati telo v različnih ravnotežnih situacijah v naravnem okolju s poudarkom gibanja na svežem zraku. Skupaj smo zaključili, da je pri ravnotežju pomembna stabilnost telesa in da pri takšnih položajih nikoli nismo popolnoma v mirovanju.

Ure SPO smo združili. Eno uro smo po navodilih v skupinah v okolici šole izdelali dve vrsti različnih prevesnih tehtnic . Naslednji dan smo vzeli s seboj izdelani material in odšli za tri ure na sprehod do oddaljenega igrišča, kjer je bila gugalnica.

Napovedala sem delo po postajah:

Postaja 1: prevesna tehtnica iz embalaže

Postaja 2: prevesna tehtnica obešalnik z lončkoma

Postaja 3: gugalnica

Po opravljenih nalogah smo v krogu preverili skupne rešitve.

V tem tednu smo obiskali v okviru LUM tudi galerijo v Kostanjevici na Krki, kjer smo v povezavi s kipi usvojili še pojem mirovanja.

Zaključili smo naslednji dan na igrišču, ko smo združili uro ŠPO in SPO. Pri ŠPO smo preverili, kdaj smo se gibali in kako se imenujejo gibi in kdaj mirovali in poimenovali gibe.

Nadaljevali smo s SPO, vzeli DZ, prebrali so si navodilo za eksperiment z avtomobilčkom v gibanju in mirovanju, ga izvedli ter narisali ugotovitve.

Za konec, smo v evalvacijskem krogu na travniku še ponovili, kaj vedo o ravnotežju, ravnovesju in o mirovanju.

60. TOK VELIKEGA OBRHA – SPOZNAVANJE VODNEGA REŽIMA, ŽIVLJENJA V NJEM TER PRENOS KULTURNE IN TEHNIČNE DEDIŠČINE IZ PRETEKLOSTI V PRIHODNOST

ANDREJA RAVŠELJ

OŠ HEROJA JANEZA HRIBARJA STARI TRG PRI LOŽU

Razred/starost otrok: 7. razred / 12 - 13 let

Okvir učne vsebine: Tok Velikega Obrha – spoznavanje vodnega režima, življenja v njem ter prenos kulturne in tehnične dediščine iz preteklosti v prihodnost

Trajanje izvedbe učne vsebine: NARAVOSLOVNI DAN - 6 pedagoških ur

Ponikalnica Obrh je tako v preteklosti, kot tudi danes zaznamovala življenja ljudi v Loški dolini, zato je prav, da učenci spoznajo njen celotni tok.

Pot je razdeljena v štiri sklope. Na poti od zaledja Velikega Obrha do ribogojnice se učenci seznanijo z iznajdljivostjo ljudi, ki so si tekom obdobij prilagajali njegov tok za svoje življenjske potrebe (obokan studenec, pranje perila, žaga, mlini, ribogojnica, mala hidroelektrarna, most). Ob tem so morali ves čas upoštevati njegove naravne zakonitosti, da se je ohranjalo življenje v njem in ob njem vse do danes. Poslanstvo današnjih generacij je ohranjanje naravne in kulturne dediščine za prihodnost.

Med potjo se srečajo z različnimi ljudmi; z invalidom, ki se jim s svojo trdoživostjo prikaže v zelo pozitivni luči in s služkinjo, ki z njimi deli svoje spomine, ki niso obarvani z negativnostjo. Tudi poklic ribiča zaznajo v posebnem poslanstvu.

Učenci ves čas povezujejo svoja teoretična znanja iz naravoslovnih in družboslovnih vsebin s prikazi v naravi. Imajo priložnost, da lahko nekatere stvari otipajo, preizkusijo, opazujejo, jih primerjajo, skicirajo, analizirajo, eksperimentirajo, se orientirajo v naravi in na zemljevidu. Izmenjujejo si znanja in mnenja, ki so jim jih posredovali starši in stari starši ter spoznavajo manj poznane predele Loške doline.

Svoje ugotovitve utemeljujejo, argumentirajo in oblikujejo kritične predloge kot prispevek za prihodnost.

61. VSI SMO ODGOVORNI ZA OHRANJANJE PITNE VODE

MATEJA ROBIČ

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Romsko naselje Smrekec stoji tik ob meji zavarovanega območja „Potok bičje in močvisrki biotopi“. Delavnica je bila izvedena z namenom ozaveščanja nujnosti ohranjanja čiste pitne vode in biotske pestrosti za našo in prihodnje generacije.

V prvem delu so otroci izvedli poskus filtracije blatne vode s pomočjo plastenk, kamenja, gramoza in drugega materiala iz okolice. Pri diskusiji o opravljenem poskusu smo se pogovarjali, kako se podobni procesi prečiščevanja vode odvijajo v naravi.

V drugem delu so otroci spoznavali tipične predstavnike stoječih voda skozi igro v aplikaciji CŠOD Misija.

V zaključku smo se pogovorili o tem, kako lahko vsak posameznik spremeni svoje ravnanje v odgovorno in okolju prijazno.

62. POPOTOVANJE S COPRNICO ZOFKO

NATAŠA ROBLEK

OŠ ŠMARTNO POD ŠMARNO GORO

V sojem prispevku sem se osredotočila na jezik, natančneje na književnost.

Z učenci smo se odpravili na potovanje s coprnico Zofko, kjer smo v naravi, v okolici šole bili literarno ustvarjalni.

Ko smo na koncu pouka z otroki naredili povzetek učne ure, mi je bil izjemno všeč njihov komentar, saj so rekli, da je bilo danes super, ker niso imeli pouka. Seveda so ga imeli, saj so štiri ure krepko ustvarjali, le da so ustvarjali na drugačen način in v naravi. Ker pa so pri delu neizmerno uživali, pa niso imeli niti najmanjšega občutka, da se učijo.

63. PESTROST ŽIVEGA SVETA V GOZDU

MOJCA RUDOLF

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Starost učencev: 4.razred

Okvir: Gozda je naše največje bogastvo in najboljša učilnica v naravi

Učence s pomočjo doživljanja narave motiviramo za aktivno sodelovanja pri spoznavanju narave. Otroci naj bi skozi izkušnje, odkritja in doživetja v gozdu izoblikovali oseben odnos do gozda. V ospredju je učenje preko igre in neposredno pridobivanje izkušenj iz dogajanj v naravi. Terensko delo, neposreden stik z naravnim okoljem in izkušenjsko učenje omogočajo spoznavanje pestrosti živega sveta v gozdu. Učenci bodo skozi igro spoznali pomen narave za ljudi in koristi, ki jih imamo od nje – izdelava naravnih barvil, užitne rastline in gobe, čist zrak ... Spodbujamo jih k pozitivnemu odnosu do narave in varovanju le¬-te.

Učencem predstavimo skupino gliv kot pomembno skupino živih organizmov. Poudarimo njihov pomen - kot razkrojevalci pripomorejo pri kroženju snovi v naravi. Pri spoznavanju različnih listov učencem razložimo proces fotosinteze, kjer pride do kroženja snovi (poraba CO2 in H2O).

Raziskujemo razpadajoče drevesno listje, kjer se učenci naučijo, da v naravi poteka kroženje hranilnih snovi.

Poudarimo pomen koreninskega sistema in pot vode iz tal vse do listov, in s pomočjo izhlapevanja nazaj v zrak.

Poudarimo pomen rastlin kot pomembnega vira hrane za rastlinojede živali in človeka (prehranjevalna piramida).

Učenci spoznajo zakonitosti narave (naravno okolje) s proučevanjem organizmov, ki v njem prebivajo in procesov, ki tam potekajo. Učenci skupaj rešujejo naloge in premagujejo težave s sodelovanjem v skupini. Učence navajamo na odgovorno ravnanje v naravnem okolju, na skrb za naš planet - varovanje okolja zaradi prihodnjih generacij po celem svetu.

64. RASTLINE IN ŽIVALI V OKOLICI ŠOLE

ALENKA SLAVEC GERŽINA

OŠ PRESTRANEK

Učna vsebina z naslovom Rastline in živali v okolici šole je namenjena 9 letnim učencem , ki obiskujejo 4. razred. Okvir učne vsebine je ohranjanje pestrost živalskih in rastlinskih vrst v učilnici na prostem.

Cilji učne vsebine:

- *Prepoznajo najpogostejše drevesne in grmovne vrste, ki rastejo v ožjem okolju (po listih, cvetovih in plodovih).*
- *Prepoznajo les najpogostejših drevesnih vrst v ožjem okolju.*
- *Prepoznajo najpogostejše vrste rastlin v neposrednem okolju.*
- *S pomočjo določevalnih ključev prepoznajo najpogostejše vrste drobnih živali in rastlin v neposrednem okolju.*
- *Razložijo zunanjo zgradbo živali iz okolja.*
- *Izdelajo herbarij najpogostejših grmov in dreves v okolici šole.*
- *Izdelajo žival iz das mase, upoštevaje značilnosti njene zunaje zgradbe.*

V jesenskem času so učenci aktivno opazovali naravo v okolici šole. Prepoznavali so rastline in živali, ki se nahajajo v okolici šole. Opazovali so zunanjo zgradbo rastlin in živali v okolici šole ter jih s pomočjo določevalnih ključev skušali prepoznati ter poimenovati. Po predhodnem opazovanju so iz das mase izdelali drobno žival, ki so jo našli v okolici šole ter pri tem upoštevali značilnosti njene zunanje zgradbe. Žival so kasneje živo vrnili v naravo.

Izdelali so herbarij 12 – ih vrst dreves oz. grmov v okolici šole. Naredili so odtis lubja, nabrali list in morebiten plod drevesa oz. grma.

V spomladanskem času so opazovali brstenje dreves in grmovnic ter razvoj cvetov. Primerjali smo drevesa in grmovnice v različnih letnih časih in ugotavljali razlike (npr. cvet, plod, barve listov…)

Pri svojem delu so uporabljali tudi naslednje ključne pojme: kraljestvo rastlin in živali, drevesa in grmovnice, listavci, iglavci, žuželke, pajkovci, plazilci.

Omenjene naravoslovne pojme so učenci spoznali in uporabljali med opazovanjem, raziskovanjem narave ter kasneje, s pomočjo določevalnih ključev, tudi razvrščali živa bitja v ustrezno kraljestvo. Ne smemo zanemariti tudi element doživljanja narave ter tudi razvijanje spoštljivega odnosa do narave.

65. STANDARDNI IN LATINSKOAMERIŠKI PLESI – UMETNOST, POVEZANA S ŠPORTOM IN TRADICIJO

BOR SOJAR VOGLAR

PRVA GIMNAZIJA MARIBOR

Učna vsebina je namenjena učencem in učenkam med 9 in 11 let, z manjšimi prilagoditvami pa tudi mlajšim in starejšim učencem osnovne šole. Poučevanje standardnih in latinskoameriških plesov kot ples v paru plesalec – plesalka zahteva dobro pripravljeno izvedbo in stalno vzdrževanje pozornosti učencev. Izvedba učne vsebine je lahko v obliki tedenske interesne dejavnosti ali v obliki enodnevnega dneva aktivnosti, ki bo tudi predstavljena. Učna vsebina je razdeljena na šestnajst približno enakovrednih delov, pri katerih se poleg plesov angleški valček in cha-cha-cha, osnovnih figur in plesne drže, otroci učijo tudi tradicionalnih meščanskih vrednot, bontona in omike. Pridobijo znanja osnovne razčlembe plesne glasbe (takt, ritem, poudarki), plesnega giba in premika (korak, prenos teže) ter plesne drže (zaprta in odprta plesna drža). Učenci in učenke pri učenju standardnih in latinskoameriških plesov pridobijo izkušnjo prilagajanja lastne plesne izvedbe izvedbi soplesalca, kar vodi v spoštovanje medosebne različnosti, medvrstniškega spoštovanja, sodelovanja, obzirnosti ter urjenja v neverbalni komunikaciji in prevzemanju socialnih vlog. Z izvedbo zaključnega plesnega nastopa za starše ali učitelje se otroci tudi soočijo s prednastopno anksioznostjo. Okvir učne vsebine – ples, ponuja možnost, da je učna vsebina izvedena po inovativnem modelu roke in učencu ponudi polno izkušnjo, preko katere spoznava lastno telo in glasbo ter se ob premagovanju predsodkov in zadržkov opolnomoči v sodelovanju, prilagajanju in ustvarjanju. Učno vsebino je sicer možno izvesti na prostem, vendar je bolj priporočljivo standardne in latinskoameriške plese poučevati v za te plese namenjenem zaprtem prostoru – najustrezneje plesni dvorani, izpraznjeni učilnici (brez klopi) ali manjši telovadnici. Mojstrstvo, samozavest in dobra pedagoška usposobljenost pa so vrline učitelja, ki naj bi učno vsebino izvajal.

66. BIVANJE V NARAVI

SABINA STOPAR

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Okvir učne vsebine je Z ZNANJEM PO IZKUŠNJE V NARAVO in je primerna za otroke (od 9 let) in odrasle. Skozi pogovor o namenu in pomenu izgradnje zavetišč in bivališč nekoč in danes se podamo v naravno okolje – bližnji gozd. Udeleženci s pomočjo kompasa in vidnih orientirjev na list papirja skicirajo prehojeno pot od izhodišča do mesta, kjer bodo postavljali zavetišča ter ga ustrezno opremijo (legenda). Ker smo v naravi in nas je "vreme" presenetilo, uporabimo le –to, kar najdemo v gozdu (palice, veje,..kamenje itd.) in kar smo prinesli s seboj (šotorsko krilo, vrvice). Glede na povedane zakonitosti postavitve zavetišča udeleženci v manjših skupinah poiščejo in izberejo ustrezen prostor in se lotijo dela. Sledi ogled in preizkus vseh zavetišč. Na koncu vsaka skupina svoj prostor uredi v prvotno stanje. Cilji učne vsebine:

- Preizkusiti svoja znanja in spretnosti v neznanem naravnem okolju,

- Poiskati ustrezen prostor za postavitev zavetišča,

- Navajati se na samostojnost (odgovornost za lastno življenje),

- Navajati se na sodelovalno delo v skupini,

- Spoznavati in doživeti naravo, skupnost in lastno življenje,

- Spoštovati in skrbeti za naravo,

- Kritično sprejemati in dajati pobude in predloge za izboljšanje opravljanja zadane naloge,

- Izdelati skico prehojene poti ter označiti pomembne točke,

- Orientirati se s pomočjo kompasa,

- Uporabiti kompas pri izdelavi prehojene poti.

67. SPOZNAJMO PSE IN DELO REŠEVALNIH PSOV

TINA SULIČ

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Učna ura je primerna za učence od desetega do trinajstega leta starosti.

Psa sta prisotna pri učni uri, oba nosita oprtnice z znakom - reševalni pes. Za učiteljem, so tudi prisotni vsi pripomočki za šolanje in nago psov, ki jih bo pri uri potreboval. Učitelj, najprej predstavi oba psa, kako se imenujeta, zgodbo kako sta psa prišla v njegove roke, kakšne pasme sta in zakaj sta šolana. Predstavi pasja čutila, kako pes zaznava okolje ter njegovo neverbalno komunikacijo, ter na psih tudi pokaže. Učitelj razloži deset zlatih pravil, kako do psa pristopimo in praktično prikaže. V tem delu se aktivno udeležijo tudi otroci, ki učitelju pomagajo pri prikazu in stopijo aktivno s psoma v stik. Kasneje učitelj na sredino kroga, katerega oblikujejo otroci ki sedijo na klopeh, položi torbo, z različnimi pripomočki za nego in šolanje psa, vsak otrok gre z roko v torbo in iz torbe vzame pripomoček za nego ali šolanje psov (povodec, krtačo,...). Učitelj in otroci se o tem pripomočku pogovorijo in praktično uporabijo na psu.

Sledi predstavitev različne uporabe psov: praktičen prikaz dela specialističnih psov, pri skrivanju sodelujejo otroci; razlaga dela in opreme reševalnega para; praktičen prikaz dela reševalnih psov (skrivajo se otroci); otroci vodijo pse, čez razne prepreke.

V zaključku vsak otrok na koncu pravilno pristopi do psa in ga nahrani, tako kot smo se naučili med učno uro.

68. ZIMSKE AKTIVNOSTI V ŠOLI V NARAVI– IZZIV POUČEVANJA V ZIMSKIH RAZMERAH V GORAH

NATAŠA ŠAFARIČ SELJAK

OŠ DRAGOMELJ

V prispevku želim predstaviti primer dobre prakse. Vremenski pogoji so v času zime dokaj zahtevni in proces dela je potrebno prilagoditi. Veliko učencev se prvič sooči oz. imajo prvo izkušnjo z zimskimi razmerami v visokogorju.

69. SADITEV ZELIŠČ V VISOKI GREDI

NASTJA ŠKRLEC

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Učna vsebina, Saditev zelišč v visoki gredi, je namenjena otrokom, ki obiskujejo osnovno šolo, v starosti do 14 let. Otroci se seznanijo z novimi pojmi, pripravijo visoko gredo za sajenje, spoznavajo različne tipe zelišč. Zelišče vidijo, ga otipajo in vonjajo. Učijo se sajenja zelišč, razmišljajo o načinih, kako in za kaj uporabiti zelišča. Skrbijo in razvijajo odgovornost za zelišča. Visoko gredo redno vzdržujejo. Urijo se za sodelovalno delo in si med seboj pomagajo. Z otroki smo se zbrali pri visoki gredi. Razložen jim je bil postopek sajenja. Vsak otrok je skopal luknjico, jo zalil z vodo in posadil zelišče. Pri zasaditvi so upoštevali učiteljičine nasvete. Med seboj so sodelovali. Bili so aktivni udeleženci. Pri delu so bili strpni. Z zelišči so ravnali spoštljivo. Niso onesnaževali okolja, saj so plastične lončke odvrgli v plastični zabojnik. Prav tako so bili skrbni z vodo, saj je niso porabljali v velikih količinah. Poleg sajenja so bili pozorni še na druge dejavnike v okolju (npr. na živali in rastline okrog sebe). Izvedeno aktivnost lahko navežemo še na druge dejavnosti. Ena izmed možnosti je, da bodo zelišča uporabili še pri kuharski ustvarjalnosti – z izdelovanjem zeliščnih namazov in napitkov iz mete in melise. Otroci lahko utrdijo nova znanja. S pomočjo misij in gradiva v spletni učilnici spoznajo še druge zdravilne rastline, ki rastejo v naravnem okolju (npr. v gozdu in na travniku). Namen delavnice je, da uspešno posadijo sadiko. Okvir učne vsebine se imenuje Znamo in zmoremo posaditi rastlino.

70. EKOLOŠKO RAVNOVESJE

FABIJANA ŠTIH

OŠ DRAGOMER

V drugem razredu sem po Modelu roke izvedla učno vsebino z naslovom Ekološko ravnovesje.

Pri učencih sem spodbudila zavedanje, da je vsako bitje pomembno, saj ima pomembno vlogo za ohranjanje ravnovesja v naravi in prispevanju k blagostanju na Zemlji.

Z izkustvenim učenjem v bližnjem naravnem okolju so se učenci opolnomočili za pozitivno delovanje v šolskem in domačem okolju. Postali so samozavestnejši, ker so zmogli nekaj narediti sami in se zavedali, da je njihov prispevek v smeri trajnostnega razvoja našega planeta pomemben.

Učenci so z vsemi čutili sprejemali okolje barja. Med seboj so sodelovali pri iskanju živih bitij in spoznali, kako je vsak izmed njih pomemben člen v skupini.

Učenci so pridobljene izkušnje in znanje prenesli na druga področja človekovega delovanja; na šolsko okolje (zeliščni kotiček) ter na razredno in lokalno skupnost. Zavedali so se, da so vsi člani skupine pomembni za dobro delovanje in sodelovanje in da je pomembno, da se med seboj spoštujejo, saj razlike bogatijo.

Pri učenju na prostem so bili vključeni štirje osnovni pojmi. Pretok energije, ki ga razumemo kot črpanje sončne energije ter predelovanje in enosmerno posredovanje le te med organizmi, ki so povezani v prehranjevalne verige. Ravnovesje v naravi; da je v nekem okolju vsake vrste bitij ravno toliko, da lahko preživi njihova vrsta in pomaga k ohranjanju druge vrste. Prehranjevalne verige in spleti so za ravnovesje v naravi velikega pomena. Če se v nekem okolju ena vrsta bitij preveč razmnoži, je lahko v tem okolju premalo hrane in prostora zanje oz. za druga bitja. Učenci spoznajo kroženje v naravi, kot so letni časi, izhlapevanje vode, preperevanje in razkrojevanje (npr. kompostiranje). Poleg tega so se učenci seznanili z razvojnimi fazami žabe (spreminjanje) in ugotovili, da v naravi nič ne ostane isto.

Okvir učne vsebine je, da so vsa živa bitja pomembna.

71. ŽIVLJENJE NA TRAVNIKU

PETRA ŠTREKELJ

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Z učenci razredne stopnje spoznamo pomen travniških rastlin in živali za ljudi in okolje. Na travniku učenci preko dejavosti v skupinah in s pomočjo delovnih listov spoznajo na kakšen način smo na travniku vsi povezani. Vsaka skupina dobi sliko z izbrano travniško rastlino in njenim imenom, ki jo mora najti, si zapomniti njeno ime in jo prinesti učiteljici. Ko vse skupine uspešno zaključijo z iskanjem rastlin, ostalim skupinam povedo in pokažejo kaj so našli. Spoznavanje travnika nadaljujemo z lovljenjem travniških živali. S kečerji lovijo žuželke, hrošče, pajke in kobilice, ki jih prestavijo v opazovalne lončke in s pomočjo določevalnega ključa določijo vrsto živali. Ob koncu dejavnosti učenci z reševanjem izzivov v mobilni aplikaciji za samostojno učenje na prostem CŠOD Misija preverijo in utrdijo pridobljeno znanje.

72. KRONIČNA OBSTRUKTIVNA PLJUČNA BOLEZEN

NINA TERČON

Z dijaki, starimi med 16 in 18 let, smo se podali na raziskovanje kronične obstruktivne pljučne bolezni. Glavni dejavnik tveganja za nastanek obolenja je tobačni dim. Obolenje lahko poslabšata onesnaženost zraku, ali velike spremembe v temperaturi ozračja. Nastanek obolenja smo navezali na cikel telesnih sprememb, ki se začnejo s spremenjenim delovanjem pljuč. Razumevanje, da telo deluje kot celota in ne kot posamezni organ, smo prenesli v naravno okolje.

Okvir učne vsebine predstavlja povezanost različnih sistemov, tako znotraj človeškega telesa, kot v naravi. V primeru spremembe na nekem sistemu, se sproži efekt domine. Že majhna sprememba ima lahko velik vpliv, zato sem vsebino uvrstila v Okvir metulja. Ker so dijaki v tem obdobju usmerjeni predvsem vase in ne v okolico, smo se najprej dotaknili teme kajenja in predelali vpliv cigaretnega dima na človeški organizem. Dijaki so skupaj poiskali rešitev za zmanjševanje izpostavljenosti cigaretnemu dimu. Pri tem so razvijali ustvarjalnost in sodelovanje. Zavedli so se, da s svojo odločitvijo in dejanji sooblikujejo družbo prihodnosti. Na vrednotah, ki jih bodo izoblikovali v mladosti, bodo namreč gradili svojo osebnost. Pomembno je, da dijaki začutijo odgovornost vsake sprejete odločitve, saj tako skrb za lastno zdravje ne bodo prelagali na druge. Ko so dijaki začutili moč odgovornosti, smo temi o pomenu skrbi za lastno zdravje, dodali še skrb za širše okolje. Dijaki težko razumejo pomen dejanj, ki nimajo neposrednega vpliva nanje, zato je zanje potrebno razumevanje kroženja snovi v naravi. Ko so se dijaki zavedli pomena onesnaževanja narave in dolgoročnih posledic, so začeli izkati rešitve, kako omejiti odlaganje cigaretnih ogorkov v naravno okolje. Pomembno je, da v svojih prizadevanji za boljšo prihodnost vidijo smisel in ne zgolj pravil šolskega in drugih sistemov.

73. NAŠ KRAJ

PETRA TEVŽ

OŠ DRAVLJE

Učna vsebina je primerna za učence 2. in 3. razreda. Dejavnosti so načrtovane medpredmetno. Zajete so vsebine iz naslednjih predmetov: spoznavanje okolja, slovenščina, matematika in likovna umetnost. Za potrebe ene izmed delavnic smo pri urah likovne umetnosti iz das mase izdelali modele različnih zgradb.

Učence sem razdelila v pet heterogenih skupin. V vsaki skupini je bilo pet učencev. Najprej smo se dogovorili o pravilih in sicer:

- vsak izmed članov skupine je na eni delavnici vodja skupine,

- vodja skupine prebere navodila,

- pri reševanju nalog sodelujejo vsi člani skupine, se dogovarjajo, upoštevajo mnenja vseh članov,

- naloga je končana, ko jo dokončajo vsi člani skupine,

- po končani nalogi člani skupine pospravijo učne pripomočke (tako, kot so jih dobili),

- skupine zamenjajo mesta na učiteljičin znak.

Z učenci smo se pogovorili o tem, kaj bodo delali na posamezni delavnici. Predstavila sem jim sledeče naloge. (Material in navodila sem že pred poukom pripravila na šolskem igrišču.)

1. Delavnica:

Odgovori na vprašanja o besedilu Na kmetiji.

2. Delavnica:

Razvrščanje predmetov in fotografij povezanih z različnimi vrstami naselij.

3. Delavnica:

Arhitekturna delavnica.

4. Delavnica:

Gradnja naselja z modeli zgradb.

5. Delavnica:

Gradnja pravljičnega mesta z velikimi lesenimi gradniki.

Za vsako delavnico so imeli na voljo približno 25 minut. Moja naloga je bila, da spremljam delo skupin, pomagam, kjer se pojavijo težave ter poslušam utemeljitve in razlage učencev.

Ko so vse skupine opravile vse naloge, smo se usedli v krog in naredili evalvacijo. Učenci so s pomočjo vprašanj ubesedili svoje doživljanje in utrdili znanje. Povedali so tudi svoje mnenje o delu v skupini.

Po kočanem delu smo pospravili učne pripomočke, materiale in ostanke časopisnega papirja, da smo pustili prostor tak (ali lepši), kot smo ga dobili.

Okvir učne vsebine je »Z znanjem gradimo boljši svet«.

74. ČUTIM TRAVNIK

KATARINA TISCHER GREGORIČ

OŠ IVANA ROBA ŠEMPETER PRI GORICI

Učiteljice na naši šoli se rade odločamo za učenje na prostem. Učenci tako lažje usvajajo vsebine iz področja naravoslovja, lažje doživljajo naravo in spoznavajo njene zakonitosti.

Ob taki obliki učenja je pomembno, da znajo sodelovati v skupini, kjer se pokažejo različna močna področja posameznikov, kot tudi dejstvo, da doživijo sebe kot del narave in se naučijo odgovornega odnosa do ohranjanja narave.

Izvajanje pouka na travniku z opazovanjem in vključevanjem vseh čutil je privedlo do številnih dejavnosti: opazovanje barv, poslušanje zvokov v naravi, občutki ob bosi hoji po travniku, vonjanje cvetlic, trav, zemlje, zraka, opazovanje živali in še bi lahko naštevala. Dejavnosti pa se niso zaključile tam in takrat, ampak smo jih nadgrajevali, bodisi ponovno na travniku, bodisi v učilnici.

Spontana doživetja v naravi nas sprostijo in povežejo z naravo, dajejo nam prijeten občutek, spodbujajo domišljijo in ustvarjalnost, kar pozitivno vpliva na otroke in odrasle ter nas tako vodi v večjo skrb za okolje.

75. ŽIVA IN NEŽIVA NARAVA

LUCIJA TOMC

OŠ IVANA TAVČARJA GORENJA VAS

V prispevku je predstavljen konkreten primer didaktične inovativne metode po Modelu roke. Ciljna skupina so učenci prvega razreda pri predmetu spoznavanje okolja. Prikazan je način dela, pri katerem učenci usvajajo učno snov živa in neživa narava preko osebnih neposrednih izkušenj . Poteka na prostem, v stiku z učenčevim bližnjim okoljem. Gre za aktivno učenje in delovanje, kjer učenci nadgradijo učenje v naravi z nadosebnimi vrednotami, opolnomočenjem za sooblikovanje vzdržne prihodnosti z lastnimi zamislimi in akcijami, prenašanjem učne izkušnje na različna področja svojega življenja ter z vključevanjem ključnih naravoslovnih pojmov življenja. Smer učenja pa se ohranja skozi močno zgodbo, ki predstavlja okvir in vse povezuje.

76. KULTURNI DAN ZAKLJUČEK BRALNE ZNAČKE

KLAVDIJA TURK SUKA

OŠ LOG - DRAGOMER

Učna vsebina Zaključek bralne značke je namenjena drugemu razredu devetletne osnovne šole, lahko se jo izvede tudi v drugih razredih 1. in 2. vzgojno-izobraževalnega obdobja. Na dnevu dejavnosti sta predstavljena dva poklica, ilustrator in pisatelj. Učenci predhodno berejo pravljice, avtorja, ki je predstavljen na ta dan in si ogledajo njegove ilustracije. S svojimi deli se predstavi Uroš Horvat. Učiteljice preberemo nekaj njegovih pravljic. G. Uroš Horvat se predstavi s pripovedovanjem o svojem delu in z ilustracijami, ki nastajajo na velikem plakatu. Po predstavitvi naredimo kratek zapis o pisatelju in ilustratorju Urošu Horvatu v zvezek. Sledi pisanje in ilustriranje lastnih pravljic na prostem, na travniku ob šolskem igrišču v neposredni okolici šole - izkušenjsko učenje v okolju. Ob zaključku učenci berejo napisane pravljice sošolcem in pripravijo razstavo del. Podoživijo vlogo pisatelja, ilustratorja, ustvarjalca. Med izvajanjem učne vsebine učenci doživijo naslednje izkušnje: usmerjena pozornost, poziv k poslušanju učencev, uporaba različnih metod, odkrivanje nečesa novega, omogočanje priložnosti za delovanje v naravnem okolju, spodbujanje učenčeve povezanosti z lokacijo. V učno vsebino so vključene nadosebne vrednote: enake možnosti za vse ljudi, spoštovanje narave in skrb za stanje našega planeta, enost z naravo. Učenci so bolj motivirani za učenje, razvija se pozitivna okoljska zavest, večje zaupanje in odgovornost, navajajo se na samostojnost, na prevzemanje odgovornosti, izboljša se stik z naravo, osebnostno rastejo, oblikujejo se boljši medosebni odnosi, učijo se reševanja konfliktnih situacij. Obravnavan je naravoslovni pojem spreminjanje. Učenci se povežejo med seboj, z naravnim okoljem in z okoljem, ki ga je oblikoval človek in z učenčevimi skupnostmi.

77. MURA – ZLATA REKA

PETER VERVEGA

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Blizu mesta, kjer se nahaja CŠOD Murska Sobota, teče reka Mura, ki je zgodovinsko gledano pomembno vplivala na delo in življenje ljudi v pokrajini. Večina jih je bila na različne načine odvisna od reke. Na njej so delovali številni mlini. Zelo donosen posel je bil tudi izpiranje zlata, o čemer bi naj bili prvi pisni viri stari že več kot 300 let. Že Marija Terezija je podpisala dokument, s katerim je izpiralcem dovolila iskati zlato v Muri. Z obdobjem med obema vojnama je izpiranje zlata, kot pomemben vir zaslužka ponehalo. Danes se s tem ukvarja le še peščica ljudi in to zgolj ljubiteljsko. V našem domu, CŠOD Murska Sobota, smo na to temo pripravili vsebino in otroci z malo sreče, s tehniko izpiranja, sami najdejo pravo zlato.

78. POTOK VEJAR – KAKOVOST VODE IN ŽIVLJENJE V NJEM

BARBARA VIDIC

OŠ ŠMIHEL

Učna vsebina je pripravljena za učence 3. razreda, kar pomeni, da je primerna za starost 8 ali 9 let. Okvir učne vsebine je Življenje v in ob potoku Vejarju ter kakovost vode v njem.

Učenci so pridobivali izkušnje v naravi, ko so samostojno raziskovali potok, v njem iskali živali in rastline ter z biološko metodo za določanje kakovosti vode ugotavljali, kako čist je potok v njihovem domačem kraju. Povezali so različna področja svojega življenja, saj so bili povezani s seboj, skupnostjo in naravo, ker je delo potekalo v skupinah in na terenu. Kritično so razmišljali, prevzeli odgovornost za lastno učenje in se zavedali medsebojne povezanosti. Pri delu so razvijali nadosebne vrednote, ko so spoštovali in skrbeli za rastline in živali, ki so jih opazovali. Ključni naravoslovni pojem, ki je bil vključen v učno vsebino, je bilo ravnovesje - ugotovili so, da določena vrsta živali v potoku lahko pokaže kakovost vode in v primeru, da se kakovost spremeni, se ravnovesje poruši in te vrste živali več ne najdemo, temveč so nato v potoku prisotne druge vrste.

Učenci so bili opolnomočeni zaradi raznolikega načina dela na različnih področjih – naravoslovnem, likovnem in literarnem. Imeli so priložnost razvijati ustvarjalnost na področjih, ki jim ustrezajo, pa tudi na tistih, kjer so še bolj šibki.

Pri raziskovanju, evalvaciji in razmišljanju o okolju ter potoku Vejarju so se zavedali, da je vsak posameznik pomemben – tako sosed, ki kosi bližnji travnik ali obdeluje njivo ob potoku kot učenci, ki se pri potoku igrajo ali sprehajajo – vsi so med seboj povezani v skrbi za ohranitev čistega in varnega okolja.

79. SPOZNAJMO IN POVEŽIMO SE

GRETA VONČINA

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Dejavnost SPOZNAJMO IN POVEŽIMO SE je primerna za učence od 6. - 9. razreda. Vsebuje nabor iger, s katerimi učenci krepijo pozitivne odnose in sodelovanje v skupini, izboljšujejo samopodobo, se urijo v različnih načinih komunikacije in reševanju nesoglasij. Igre lahko izvajamo v naravi.

Okvir je SKUPAJ SMO MOČNEJŠI IN ZMOREMO VEČ. Z vsako uspešno izvedeno igro učenci to potrjujejo in zavedanje tega je vedno močnejše. Razumejo, da s svojimi dejanji vplivajo na življenja drugih in ga spreminjajo. Z demokratičnim odločanjem in enakovrednim upoštevanjem članov skupine, aktivnim poslušanjem, prevzemanje pobud za dejanja, nalogo opravijo uspešneje.

Pred začetkom dejavnosti učencem skozi pogovor približamo koristnost medsebojnega sodelovanja. Učenci sami poiščejo primere iz svojega življenja, kjer so nalogo lažje opravili s sodelovanjem.

V manjših skupinah izvajajo najprej lažje igre, kjer se privajajo na sodelovanje. Po analizi pa sledijo naloge, ki od njih zahtevajo načrtovanje, dogovarjanje, potrpežljivost, koncentracijo. Pri vsaki neuspešno ali slabo izvedeni nalogi je potreben pogovor, ki je voden tako, da se učenci sami zavejo področij, kjer bi se lahko izboljšali in možnih rešitev.

Evalvacija je sprotna, saj učenci popravijo napake, dosežejo nov dogovor ali naredijo drugačen načrt in igra je izvedena bolj uspešno.

80. GEOGRAFSKA IN TOPOGRAFSKA ORIENTACIJA

META VONČINA GNEZDA

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Pri vsebini Geografska in topografska orientacija se z učenci 5. razreda najprej pogovorimo o pojmu orientacije in orientiranja, potem se pogovorimo o možnih načinih orientiranja (kompas, zemljevid, naravna znamenja), učencem pri razmišljanju pomagam z vprašanji, jih dopolnjujem, kolikor je potrebno. Po skupinah dobijo učenci kompase, spoznajo njihove sestavne dele, določijo smeri neba. Z rokami pokažejo smeri neba. Učenci dobijo še zemljevide Slovenije, naštejejo sestavine zemljevida (in se o njih pogovorimo), izračunajo določene razdalje med kraji na zemljevidu, pri čemer upoštevajo merilo. Po navodilih pravilno orientirajo zemljevid. Pogovorimo se o načinih orientiranja po naravnih znamenjih, ogledajo si letnice na štoru in določijo smeri neba glede na letnice. Učenci dobijo preproste zemljevide okolice, jih pravilno orientirajo in poiščejo mesto trenutnega nahajanja. Na zemljevidu pokažejo, po kateri poti lahko gremo, da bomo prišli do označenega cilja. Sprehodimo se do označene točke (cilj), učenci na zemljevidu okolice sledijo poti, na križiščih se odločajo, v katero smer je treba iti, da bodo prišli do želenega cilja. Ob hoji proti cilju utrjujemo pravilno orientiranje karte, branje zemljevida, smeri neba. Nato se sprehodimo še na vrh bližnjega hriba. Med potjo si ogledamo in primerjamo izglede makadamske poti, kolovoza in steze. Pri tem se pogovorimo tudi o pomenu travnikov in gozdov za okoliške kmete ter o nujnosti spoštovanja njihovih pridelovalnih površin. Učenci dobijo modele ročnih ur in z njihovo pomočjo po navodilu določijo smeri neba. S kompasi preverijo, če so pravilno določili smeri. Dobijo še zemljevide Vojskega, s pomočjo katerega določijo smeri, v katerih se nahajajo določene domačije, vzpetine.

81. IZLETNIŠKA KOLONIJA MLADIH LIKOVNIKOV DOLENJSKE IN BELE KRAJINE

ŠPELA VRANIČAR

OŠ LOKA ČRNOMELJ

Izletniško kolonijo sta osnovala likovna pedagoga Uroš Strugar in Špela Vraničar. Želela sta vzpostaviti sodelovanje med dolenjskimi in belokranjskimi kolegi ter njihovimi najbolj nadarjenimi učenci, starimi 11-15 let. Kolonija je strokovno podkovana z ustvarjanjem, ki nevsakdanje poteka na prostem, njen namen je zajet v okviru načrtovanja učne vsebine po Modelu roke »Z ustvarjanjem na prostem do spoštovanja naravne in kulturne dediščine«.

Vrednote, ki jih učenci pridobijo, so zavedanje pomembnosti skrbnega ravnanja z naravno in kulturno dediščino; spoštovanje narave in skrb za stanje našega planeta – ekologija morja; privzgojijo občutek, da je življenje polno, če znaš videti in ceniti naravne in kulturne znamenitosti.

Učenci sooblikujejo trajnostno prihodnost s spoštljivim obnašanjem do okolja in soudeležencev. Na kolonijo so povabljeni s strani mentorjev in sprejmejo odgovornost, da bodo naredili likovno dovršen izdelek. Skušajo se naučiti čim več ob delu in korekcijah mentorjev in opazovanju soudeležencev. Izdelke razstavijo in s tem prenesejo videne znamenitosti tudi neudeležencem ter opozarjajo na pomen ohranjanja le-teh. Kritično vrednotijo izdelke.

Med kolonijo učenci obnovijo svoje znanje o naravoslovnih pojmih - kroženju vode, pomembnosti vode in morja, spreminjanju obale skozi čas, spreminjanju biotske raznovrstnosti v morju, vplivih vremenskih pojavov na zgradbe, vpliv tople grede na ozračje ...

Usvojeno učenci prenašajo na različna področja življenja. Izdelek je produkt njihovega likovnega preoblikovanja motiva, pri tem so povezani z naravnim in urbanim okoljem ter z globalno skupnostjo na razstavi. Kolonija je skupnost učencev z likovnim znanjem in interesi.

V udeležencih se prebuja radovednost in želja po raziskovanju. Med vožnjo dobijo podrobne informacije o kraju. Potrebujejo osnovno zamisel, izberejo motiv, ki jim omogoča pozitivno ustvarjalno vzdušje. Iščejo rešitve likovnega problema, se soočajo s predstavitvijo prostora na slikovni ploskvi in uporabijo znanje o tem, izdelek izvedejo v različnih tehnikah in na različnih podlagah. Včasih je potrebno, da se znajdejo – prosijo domačine, da ustvarjajo na njihovih dvoriščih, v restavracijah ... Na lokaciji morajo znati poiskati trgovino, slaščičarno, restavracijo za kosilo, WC, kar so življenjsko uporabne izkušnje.

82. OD ZRNJA DO PLATNA

ANDREJA VRANIČAR

OŠ MIRANA JARCA ČRNOMELJ

Spoštovanje narave, skrb za stanje našega planeta, lokalna tradicija ter upoštevanje preteklih in prihodnjih generacij so vrednote, ki so me spodbudile, da sem se lotila učne vsebine Od zrnja do platna.

Med celotnim potekom dejavnosti sem imela v mislih tri besede: ozaveščanje, učenje in pridobivanje izkušenj z vsemi čutili.

Pri pouku smo ob pomoči svetovnega spleta spoznali zgodovino tkanja, nastaka lanenega semena in uporabnost.

Čez nekaj dni smo šli v Adlešiče h gospe Nadi Cvitkovič, ki se že vrsto let ukvarja z lanom in z njim povezano domačo obrtjo. Ogledali smo si laneno njivo. Podučila nas je o sejanju, odstranjevanju plevela, cvetenju, o obdelavi stebel in semen. Spoznali smo pripomočke, kot so trlica, česalo, kolovrat, lesene statve. Ogledali smo si muzej, ki ga vsako leto obišče veliko ljudi, izdelke iz lanenega platna z belokranjskim vezenjem.

Pripravili smo darilca in naslednji dan v šoli malicali jogurt z lanenimi semeni.

83. ISKANJE IZGUBLJENEGA ZAKLADA – ORIENTACIJA V NARAVI

DARINKA VRBANAC

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Učence razredne stopnje seznanimo z osnovami orientacije in gibanja v naravi s pomočjo zemljevida, kompasa in ostalih naravnih znakov. Dokazano je, da si več in boljše zapomnimo, če slišano še praktično preizkusimo, zato učence razdelimo na skupine, ki se lotijo iskanja izgubljenega zaklada. Na različnih točkah v okolici doma so postavljene kartice z vprašanji, ki jih iščejo s pomočjo zemljevida, kompasa in namigov na učnem listu. Odgovore, ki jim namigujejo, kje se nahaja naslednja kartica, si beležijo na učni list. Na koncu preverimo zabeležene odgovore in čas, ki ga je potrebovala posamezna skupina da je prišla na cilj ter razglasimo najboljšega.

84. POHOD PO UČNO – NARAVOSLOVNI POTI BEVKE NA LJUBLJANSKEM BARJU

JANJA ZADNIKAR

OŠ LOG - DRAGOMER

Okvir učne vsebine je bil, da se v ohranjanju raznolikosti v naravi skriva rešitev za ohranitev življenja.

Palec – vrednote: Pri predstavitvi krajinskega parka Ljubljansko barje (POHOD PO UČNO – NARAVOSLOVNI POTI BEVKE NA LJUBLJANSKEM BARJU) smo želeli v učencih vzbuditi spoštovanje do narave in skrb za stanje našega planeta ob spoštovanju in upoštevanju prihodnjih generacij.

Kazalec – opolnomočenje: V skupinah in posamezno so na osnovi opazovanja okolice in pridobivanju informacij na informacijskih tablah, ter medsebojnem pogovoru in dogovoru osvajali nova znanja in z različnimi čutili zaznavali okolico in jo ponotranjali. V tišini smo prisluhnili zvokom okolice in začutili s tem sebe, druge in naravo. Dopustili smo učencem, da razmislijo o tem, kaj so se naučili in na kakšen način bodo to ohranili v sebi. Omogočili smo učencem razumevanje in obvladovanje lastnih čustev ter upoštevanje čustev drugih in da so bili zvedavi, prilagodljivi in sposobni pozitivnega delovanja.

Sredinec – izkušnja: Za vzbujanje in povečanje radovednosti smo uporabili namige, usmerjeno pozornost, ustavljanje, pozivanje k poslušanju okolice, sošolcev, vključevanje učencev z glavo, srcem in roko. Ob uporabi različnih metod in odkrivanjem nečesa novega smo učencem, omogočali priložnosti za delovanje in uživanje v naravnem okolju, povečali občutljivosti in spodbujali učenčeve povezanosti z lokacijo.

Prstanec – prenosljivost: Učenci so se povezali med seboj, z naravnim okoljem in okoljem, ki ga je oblikoval človek in z učečevimi skupnostmi.

Mezinec- razumevanje: Na pohodu smo opazovali ravnovesje v naravi sami v soodvisnosti s človekom, spreminjanje in pretok energije.

85. IŠČEMO MEDVEDKA

BARBARA ZUPANČIČ

VRTEC JARŠE

Oblikovanje učne vsebine po "Modelu roke" v oddelku 1-2 letnih otrok - izziv zaradi specifičnih značilnosti malčkov tega starostnega obdobja.

Zaradi pomembnosti zgodnjega učenja in oblikovanja prvih izkušenj sem se odločila slediti cilju iz Kurikuluma za vrtce:

“Otroci z lastnim preizkušanjem spoznavajo in doživljajo lastnosti narave z vsemi čutili (vizualno, kinestetično, avditivno), pridobivajo realne izkušnje , raziskujejo.” in drugemu cilju:

"Vzbuditi navdušenje , radovednost in usmeriti pozornost otrok k neposredni , konkretni izkušnji ob stiku z neznanim in novim (iz naravnega okolja)."

Plišasti medvedek in njegova zgodba o iskanju pomladi z elementarno metodo igre v igralnico in atrij oddelka 1-2 letnih malčkov vneseta priložnost prve izkušnje in stika z naravo. Ob zgodbi jih iz abstraktnega, literarnega sveta njihov "prijatelj", medvedek, vodi v raziskovanje, spoznavanje in oblikovanje prvih izkušenj z naravnimi materiali- pridobivanju vizualnih, kinestetičnih (tudi gustatornih- vse v tej dobi "mora" v usta... olfaktornih izkušenj) in avditivnih. Stik in manipulacija z različnimi naravnimi materiali, ki jih otroci verjetno prvič srečajo - vlažne blazine mahu, suho šelesteče listje, drobne vejice smrekovih iglic, stebla krhke praproti, večjih in manjših storžev, kostanjeve ježice...

Kroženje, ciklična ponavljanja v naravi kjer si letni časi sledijo v enakem zaporedju malčkom predstavlja medvedovo bujenje, igra in ponovni odhod k počitku pa je povezava z njihovo dnevno rutino ki najmlajšim otrokom vzbujata občutek varnosti in ugodja.

Kot junaku zgodbe, je bila letošnja pomlad tudi njihova -prva .